No. ________________

THE TRVSTEES OF THE PVBLIC LIBRARY OF THE CITY OF BOSTON 1852 · 1878
LVX OMNIVM CIVIVM

PURCHASED FROM THE INCOME OF THE
JOSIAH H. BENTON FUND

Fundamentum eterne feliciatatis oībus hoībus vtiliſſimū

Sedecím ſigna ꝑ que ꝯiecturare poſſumus aliquē fore de numero electorū vel dampnatorū: vt in fine.

Brown Fund Acc 89-299

Incipit tabula huius libelli.

Querit iudeus q̄rit paganus puero chriſtiano q̄uo probat̄ φ baptiſmus ⁊ fides ſunt nccãria ad anime ſalutem pagina p̄ma
Quot ſunt articuli fidei chriſtiane ibidem.
Quis eſt p̄mus articulus ⁊ q̇s eū cōpoſuit ibidem
Quis ſcd̄s articulus ⁊ q̇s eū ꝯpoſuit ⁊c̄ÿs. pa.ij.
Quid eſt oratio definitiue. deinde quomodo ⁊ quid eſt orandum pa.vi.
Quot ſunt petitiones in orōe dominica ibidem
Que ſit prima petitio. que ſcd̄a. ⁊ ſic de aliÿs pa.vij
De cauſis quare nō exaudiūtur orantes pa.ix.
De effectu orationis pa.xi.
In oratione dominica petunt̄ ſeptem dona ſpūſſancti cōtra ſeptem peccata mortalia pa.xij.
Quid ſit peccatuꝫ definitiue. ⁊ que eſt illa lex diuina ad quā nos deus obligat ſub pena peccati pa.xiij
Quid Seneca dicit de turpitudine pct̄i q̇d Tullius
Q̄uo diuiditur peccatum. quid ſit peccatum veniale quid peccatum mortale ibidem
Quare peccatū dicitur veniale. ⁊ quot modis delet̄ tale peccatū abſq̄ confeſſione pa.xiiij.
Quot ⁊ quanta damna facit in nobis vnum peccatum mortale ibidem.
Quot ſunt peccata mortalia pa.xv.
Quid eſt ſupbia ⁊ que eius filie pa.xvi.
Quid ē inanis gl'a ⁊ q̄re nēo aſſumet ſibi gl'aꝫ ibidē
Quid eſt auaricia. quid Salomon. quid Dauid. q̇d Areſtoteles. q̇d Iuuenalis. q̇d Cato. q̇d Tullius. ⁊

quid Saluſtius dicūt de auaricia ꝛ de filiabus aua
ricie que ſunt ſeptem. pa.xvij.
Quot filias genuit diabolus pr̄ ex auaricia mr̄e ꝛ q̄
bus pſonis illas in hoc ſeculo deſpōſauit. pa.xix
Quid eſt luxuria.q̄d Paulus q̄d Catho dicūt de lu
xuria.ꝛ quāta mala facit luxuria. ibidem
Quot ſunt ſpēs luxurie ꝛ quot filie eius pa.xx.
Quid eſt inuidia ꝛ quāta mala facit inuidia. ꝛ quot
filie eius. pagina.xxij.
Quid eſt ira ꝛ q̄nta mala facit ꝛ q̊t eius filie ibidē
Quid eſt gula ꝛ quot modis peccatur in gula ꝛ quot
eius filie. pa.xxiij.
Quid eſt ebrietas.quid doctores dicāt de ebrietate.
vtrū ſemꝑ ſit peccatum mortale. pa.xxiiij.
Quid eſt acidia.q̄d Catho.q̄d Salomō.q̄d Labo
rintus dicāt de ipſa.ꝛ quot eius filie. ibidem
Quot ꝛ que ſunt ſacramēta eccl̄ie.ꝛ quare xp̄s illa in
ſtituit.ꝛ de q̄bus iuuenes debēt cōfiteri pa.xxv.
Quot ꝛ que ſunt dona ſpūſſancti. ꝛ quare dicunꝶ do
na ſpūſſancti ꝛ quid operanꝶ in nobis pa.xxvi
Quot ꝛ que ſunt oꝑa miſcḋie corporalia pa.xxvij.
Quot ꝛ que ſunt oꝑa miſcḋie ſpiritualia pa.xxviij.
Quot ꝛ que ſunt beatitudines anime ibidem
Quot ꝛ que ſunt peccata aliena. pa.xxix.
Quot ſunt pctā in ſpiritum ſcm̄.ꝛ quare dicunꝶ plus
peccata in ſpm̄ſanctū q̄ in patrē ꝛ filium ibidem
Quomodo intelligiꝶ hoc ꝙ peccatū in ſpiritūſanctū
eſt irremiſſibile. pagina.xxx.
Qꝛ frequens memoria nouiſſimorū nos multum re-
trahit a peccatis. Ibi nota pulcrā expoſitiōem beati

Bernardi ſup illo.vtinā hoīes ſaperēt ⁊ intelligerēt et prouiderent nouiſſima ibidem.
De pmo nouiſſimo ſcȝ morte q̇d ait Bern̄. pa.xxxi
De ſcdo nouiſſimo qd eſt extremū iudiciū pa.xxxij
De tertio nouiſſimo qd eſt gehenna ignis pa.xxxiij
De quarto nouiſſimo quod eſt gl'a celeſtis. Uide ibi multa bona pagina.xxxiiij
Quid faciendū eſt vt gehennā ignis euadamus et celeſtem gloriā poſſideamus pagina.xxxv
Sup illo verbo.declina a malo ⁊ fac bonum Ibi nota ꝙ triplex bonum eſt faciendum ibidem
Quid eſt gratia dei ⁊ ad quid eſt vtilis pa.xxxvi
Qꝫ triplex eſt gratia.ſcȝ generalis.gratis data.⁊ gratum faciens. ibidem.
Quid eſt virtus ſm phm ⁊ Auguſtinū. pa.xxxvij.
Quot ſunt virtutes quibus tota vita chriſtiana regitur. pagina.xxxviij
Tres ſtꝫ ꝟtutes theologice.q̄ttuor cardinales ibidē
Quid eſt fides.⁊ quotuplex. pa.xxxix.
Quid eſt credere in deū.nota illic Auguſtꝫ. ibidē.
Quid eſt ſpes.nota ibi verbū cōſolatorium Joānis chryſoſtomi ibidem
Quid eſt charitas ⁊ q̇t ſtꝫ ex ordine diligēda pa.xl.
De ꝟtutibꝫ cardinalibꝫ quō dr̄nt a theologicꝫ ibidē
Quare deꝰ vni īfundat grām ſuā ⁊ alteri nō pa.xli
Quid eſt prudentia.⁊ quot eius ptes ibidem
Quid eſt iuſticia ⁊ q̇t ſunt ptes iuſticie ibidem
Qꝫ pagani ſumme obſuarūt iuſticiā.ex^m bonū pa.xlij
De partibus iuſticie Et nota ibi q̇d ſit religio ſeu latria.q̇d dulia.q̇d hyperdulia.q̇d reuerētia.q̇d gratiarū

actio.q̄d ingratitudo.nota ibi Bernardū ibidē.
Quid eſt foꝛtitudo ⁊ que partes eius pa.xliij
De magnimitate.de magnificētia.⁊ ꝯſtantia ibidē
De pſeucrantia.⁊ de patientia ibidem
Quid eſt tēperantia ⁊ quot ſunt ꝑtes eius ibidem
De continētia.clemētia.modeſtia.verecundia.abſti/
nentia.ſobꝛietate.pudicicia.⁊ caſtitate pa.xliiij.
Quare dicat dominꝰ in euāgelio. niſi fueritis ſicut
puer iſte ⁊c̄. ibidem
Que virtutes ſunt cōtra ſuperbiam pa.xlv.
De humilitate ⁊ obediētia reſpectu ſupioꝝ ibidē
Que virtutes ſunt contra auariciam pa.xlvi.
Cōtra diuites multe ⁊ terribiles autoꝛitates ibidē
Quot ſunt genera elemoſynarum ibidem
Quāta bona facit elꝭyna.pulcre autoꝛitates pa.xlvij
Que virtutes ſunt contra luxuriam. Ibi nota ꝙ tri/
plex eſt caſtitas.ſcꝫ virginalis.vidualis.⁊ cōiugalis.
De virginitate pulcre autoꝛitates.et quis ſit fructus
eius pagina.xlviij
Que virtutes ſunt ꝯtra irā. Ibi nota de patiētia.q̄d
ſit māſuetudo.quid mititas pa.xlix
Que ꝟtutes ſtꝰ ꝯ inuidiā.nota ibi de charitate pa.l.
Que ꝟtutes ſunt ꝯ gulā.nota ibi de ſobꝛietate.de ab
ſtinētia.⁊ de ieiunio.nota autoꝛitates ibidem
Que ꝟtutes ſunt ꝯtra acidiā. Nota ibi diligenter ꝙ
debemus ſp̄ oꝛare aut aliq̄d boni legere. pa.li.
De ocio malo ⁊ vituꝑabili ⁊ ocio bono ⁊ laudabili.
Et de triplici ſtudio.nota in fine pagina.lij.liij.

Finis tabule

¶ Nutrix verbigene confer mihi ſcribere recte

De articul' fidei et q̄d credendū ſit

Querit iudeus q̄rit paganus. es tu chriſtianus. Ego rn̄deo: ſum. quare. q2 baptiſatus ſum ⁊ articulos fidei mente credo ⁊ ore ꝯfiteor. Querit deiñ an baptiſmus ⁊ fides chriſtiana ſunt ad ſalutē aīe neceſſaria. Dico ſic. Quō ꝓbat'. dico ꝑ dn̄m in euangelio dicentē. Quicūq3 nō crediderit nec baptiſat⁹ fuerit ſaluus eſſe nō poterit. ¶ Contra multi martyres ſaluati ſunt ⁊ nō baptiſati. ⁊ multi alij nō martyres Dico q᷑ illi martyres baptiſabant' baptiſmo ſanguinis. multi alij baptiſmo flaminis. id eſt ſpūſſancti. Nos autē baptiſamur baptiſmo fluminis. id eſt aqua

Quot ſunt articuli fidei quos mēte credis ⁊ ore cōfiteris. Dico duodecim ſm q᷑ ſunt duodecim apoſtoli ¶ Quis eſt pͥmus articulus fidei. ⁊ q̇s apoſtolorū eū edidit. Dico ſanctus Petrus pͥmum ꝯpoſuit cū quo ego ore confiteor. Credo in deū patrē omnipotentē creatorē celi ⁊ terre. Qualiter cōcordat cū illo antiquū teſtamentū. Dico q᷑ ſic. In pͥncipio creauit deus celū ⁊ terrā. Et eccleſia poſtea addidit vnū: cōtra errores gentiliū qui poſuerūt eſſe plures deos. Concordat etiā antiquū. Audi iſrael dominus deus tuus vnus eſt ⁊ nō habebis deos alienos coram me ¶ Contra. dn̄s ad apl̄os ait. vos dij eſtis. ergo plures ſunt dij. Dico q᷑ ꝑ naturā ⁊ eſſentiam tm̄ vn⁹ eſt deus, ſed ꝑticipatione nihil ꝓhibet plures eſſe deos.

Secundus articulus fidei.

QUis eſt ſecūdus articulus fidei. ⁊ quis cōpoſu/
it. Dico ſanct⁹ Andreas. cū quo ego mēte credo
et oꝛe cōfiteoꝛ. Credo in ieſum xp̄m filiū eius vnicū
dn̄m noſtrū Quis ꝓphetaꝝ cū eo ꝯcoꝛdat. Dico Da
uid. Dn̄s dixit ad me filius meus es tu ego hodie ge
nui te. Qualiter Abacuc. dico. Ego aūt in domino
gaudebo ⁊ exultabo in deo ieſu meo.

Tertius articulus fidei

QUis eſt tertius articulus fidei. ⁊ quis cōpoſuit
Dico ꝙ ſcūs Joānes euāgeliſta. cum quo dico.
Ego credo ꝙ ieſus chꝛiſtus ꝯceptus eſt de ſpū ſancto
natus ex maria virgine. Qualiter Eſayas cū eo. di
co ꝙ ſic. Ecce virgo cōcipiet ⁊ pariet filiū ⁊ vocabit
nomē eius emanuel. Qualiter vaticinata eſt Sibyl
la erichtrea de t̄tio articulo. Dico ſic. Naſcet in die
bus nouiſſimis de virgine hebꝛea fili⁹ in cunabulis
terre iuda. Quō ſibylla delphica. Dico ſic Naſcetur
ꝓpheta abſq; maris coitu de femina nomine Ma
ria ex ſtirpe iudeoꝛum.

Quartus articulus fidei

QUis eſt quartus articulus fidei. ⁊ q̄s eum cōpo
ſuit. Dico ſanct⁹ Jacob maioꝛ. cū quo ego cre/
do ꝙ ieſus chꝛiſtus paſſus eſt ſub pōtio pylato cruci/
fixus moꝛtuus ⁊ ſepultus. Cū quo ꝯcoꝛdat Zachari
as. Aſpiciēt in me oēs quem crucifixerūt ⁊ plangent
eum. Scdo concoꝛdat Eſayas. Tanq̄ ouis ad occi

ſionē ductus eſt: vere languores noſtros ipſe portauit Tertio Dauid. Foderūt manus meas ⁊ pedes meos ⁊ dinumerauerūt om̄ia oſſa mea. Quarto ſibylla helleſpōtica. Felix ille deus ligno qui pendet ab alto

Quintus articulus

QVis eſt quintus articulus ⁊ q̄s autor eius. Dico ſanct⁹ Thomas. cū quo ego credo ꝙ chriſtus deſcendit ad inferna tertia die reſurrexit a mortuis. Quis ꝓphetarū cum eo ꝯcordat. Dico Ozee ꝓpheta O mors ero mors tua morſus tuus ero inferne. Itē In die reſurrectiōis mee cōgregabo gētes. Scḋo cōcordat ſibylla phrygia. Naſcetur xp̄s ſuſpendebūt illū ⁊ occidēt. ⁊ nihil eis valebit qm̄ tertia die reſurget

Articulus ſextus

QVis eſt articulus ſextus ⁊ q̄s autor eius. Dico ſcūs Jacobus minor. Cū quo credo ꝙ chriſt⁹ aſcēdit ad celos ſedet ad dexterā dei omnipotētis Quis prophetarū cū eo cōcordat. Dico Amos. Qui edificat aſcenſionē ſuam in celo dn̄s nomē illi. Secundo Dauid. Aſcendit in altū captiuā duxit captiuitatē

Articulus ſeptimus

QVis eſt ſeptimus articulus fidei. ⁊ q̄s fecit illū Dico ſanctus Philippus. Cum quo ego credo ꝙ chriſtus inde venturus eſt iudicare viuos ⁊ mortuos. Quis prophetarum cum eo ꝯcordat. Dico Malachias propheta. Aſcendam ad vos in iudicio ⁊ ero velox teſtis. Secūdus eximius propheta Dauid Iu

dicabit orbē terre ⁊ populos in equitate ſua

Articulus octauus

Quis eſt octauus articulus ⁊ q̄s autor eius. Dico ſanctus Bartholomeus. Cum quo ego credo in ſpiritumſanctum. Quis prophetarū cū eo concordat. Dico Johel propheta dicens. Effundam de ſpiritu meo ſuper omnem carnem. Secundo Salomon. Spiritus domini repleuit orbem terrarū

Articulus nonus

Quis eſt articulus nonus fidei. ⁊ quis apoſtolorum compoſuit. Dico ſanctus Matheus. Cū quo ego credo in ſanctam eccleſiam catholicaꝫ. id eſt credo in ſpiritūſanctum ſanctificantem vniuerſalem eccleſiam. id eſt electos dei ex quibus conſtat eccleſia Quis prophetarum cum eo ꝯcordat. Dico Dauid Cōfitebor tibi in eccleſia magna. Secūdo Sophonias. Inuocabunt oēs nomē domini ⁊ ſeruient ei humero ſuo. Matheus dicit. Si peccauerit in te frater tuus dic eccleſie. ⁊ ſi eccleſiam nō audierit ſit tibi tanq̄ ethnicus. id eſt gētilis ⁊ publicanus.

Articulus decimus

Quis eſt articulus decimus et quis auctor eius. Dico ſanctus Symō. Cum quo ego credo ſanctorū communionē ⁊ peccatorum remiſſionē. Quid eſt cōmunio ſanctoꝝ. Dico ꝙ oēs orationes. omnia ſuffragia. ⁊ oīa bona ſpūalia ab alio facta valēt alteri qui vnitus eſt ſecum in charitate. Quis prophe

tarum cum eo concoꝛdat. Dico Dauid dicēs. Parti ceps ego ſum omniū timentiū te ⁊ cuſtodientiū man, data tua. Secundo de peccatoꝛum remiſſione cōcoꝛ, dat Micheas pꝛopheta. Deponet oēs iniquitates noſtras ⁊ ꝓijciet in pꝛofundum maris.

Articulus vndecimus

Quis eſt articulus vndecimus ⁊ quis autoꝛ eius Dico ſanctus Judas thadeus. Cum quo ego credo carnis reſurrectionem. Quis pꝛophetarū con coꝛdat cum illo. Dico Ezechiel pꝛopheta dicēs. Aperiam tumulos veſtros et educam vos de ſepulchꝛis veſtris. Secundo Job. In nouiſſimo die de terra ſurrecturus ſum ⁊ in carne mea videbo deum ſalua, toꝛem meum.

Articulus duodecimus

Quis eſt duodecimus articulus ⁊ quis compo, ſuit. Dico ſanctus Mathias Cum quo ego cre do vitam eternam amen. Quis pꝛophetarum cum eo cōcoꝛdat. Dico Daniel pꝛopheta. Multi de his qui doꝛmierūt in puluere terre euigilabunt: alij in vi, tam alij in oppꝛobꝛium. Secūdo Dauid Tu reddis vnicuiqꝫ ſm opera ſua. Tertio Johānes Apoc. vlti, mo. Ecce venio cito ⁊ merces mea mecum eſt reddā vnicuiqꝫ ſm opera ſua.

Sequitur de oꝛatione dominica et quid oꝛandum eſt

Quid eſt orō. Dico orō eſt affectus mētis in deū et ideo in orādo debemus corda nr̄a ad deū ele/uare vt canit̄ in miſſa. Surſum corda habem⁹ ad dominū. Ergo ille pp̄ls nō orabat ꝓprie de quo dn̄s conquerit̄. Hic pp̄ls labijs me orat cor aūt eoꝝ longe eſt a me. Quero tibi qūo ꝛ quid orandū eſt. Dico ꝙ dominus nr̄ in euāgelio docet nos orare dicēs. Sic orabitis. Pater noſter qui es in celis. ꝛc̄. ¶ Qūo diuiditur orō dominica. Dico ꝙ in tres ptes. ſ. in exordiuꝫ. in tractatū. ꝛ in ꝯcluſionē. Quid fit in exordio. Dico ꝙ in eo beniuolētia dn̄i captatur. nō ꝙ ip̄m flectamus neqꝫ beniuolentiā preueniam⁹. ſed vt in nobiſipſis de ſua beniuolētia certā fiduciā excitemus. ꝛ ideo dicimus pater. qꝛ eius filij ſumus. noſter qꝛ datus eſt nobis. qui es in celis. i. ſanctis. Dicamus ergo pater in quē credimus. noſter quem diligimus. qui es in celis de quo ſperamus. Pater qui es ſpeculū trinitatis corona iucūditatis. thezaurus felicitatis.

In oratione dn̄ica ſunt ſeptem petitiones

Quot ſunt que petimus in oratōe dominica. Dico ſeptē. Primo petimus. Sāctificetur nomē tuum vt ſit mel in ore. iubilus in corde. cythara in aure. Quid ſequit̄ hic poſt exordium. Dico tractatus orōnis. in quo ꝑ ordinem quinqꝫ petimus Primo petimus. ſanctificetur nomē tuum. nō hoc petimus quaſi nomen dei nō ſemꝑ ſit ſanctum. ſed ideo vt ip̄m nomen dei ab oībus hoībus habeatur clametur ꝛ con/

fiteatur sanctū.que petitio ptinet ad dei glām in om nib⁹ ppagandā. Sanctificet ergo nomē tuū sc3 in in/ tellectu noſtro p verā cognitionem.in affectu p vera3 dilectionem.in memoria p firmā inheſionem

Secunda petitio

QUe eſt ſecūda petitio in orōne dominica. Dico ſecūda eſt. Adueniat regnū tuum: iucundū ſine pturbatione.tranquillū ſine pmixtione.ſecurum ſine amiſſione. Hoc nō ita petimus q̄ſi deus nunc nō reg net.q2 dicit Dauid. Rex om̄is terre deus.ſed iō illud petimus ſm Auguſtinū vt nobis adueniat regnum ꝛ in eo regnemus. ꝛ vt ſic ad id regnum noſtrum deſi/ derium excitemus.

Tertia petitio.

QUe eſt tertia petitio in oratione dn̄ica. Dico ter tia petitio eſt. Fiat volūtas tua ſicut in celo ꝛ in terra.vt que tu odis nos odiamus.ꝛ que diligis nos diligamus.ꝛ que tu p̄cipis nos impleamus. Fiat er/ go volūtas tua in peccatoꝝ cōuerſione p opus penitē tie.in ꝯuerſorum ſanctificatōe p munus gratie.in ſan ctificatoꝝ ſaluatiōe p bonum pſeuerantie.

Quarta petitio

QUe eſt quarta petitio. Dico. Panē noſtrum q̄ti dianum da nobis hodie. Da panē materialem panē doctrinalem. panē ſacramentalē. Quotuplicē panem intelligis p panem. Dico triplicem. Primo panē corporalem ꝛ materialem.ꝛ p illū intelligo om

nem ſufficientiam victus ⁊ amictus pro ſuſtētatione ſubſtātie noſtre. Secundo intelligo panem doctrine vt prelati et doctores eccleſie veritatem tuam nobis prudēter diſpēſent. ⁊ ſi negligant vt tuipſe des nobis panem iſtū ⁊ paſce nos per occultam ſpūſſancti inſpiratōem. Tertio intelligo panem ſacramentalem ad impugnationē amoris. cuius quotidianus vſus cum debitis circūſtantijs proficit multum homini.

Quinta petitio

QUe eſt quinta petitio. Dico. Et dimitte nobis debita noſtra ſicut ⁊ nos dimittimus debitoribus noſtris. Dimitte nobis debita noſtra que cōmiſimus cōtra te. cōtra proximos noſtros. vel ꝯtra nos metipſos. Qūo dicit chriſtus in euangelio. Dicit Si dimiſeritis hominibus peccata eorum dimittet vobis etiā pater veſter celeſtis peccata veſtra. Si autē nō dimiſeritis alijs nec pat̄ veſter dimittet vobis peccata veſtra. O nota verbum horribile multis. qui nolunt proximis ſuis dimittere. ſed modis omībus ledere eos ⁊ ꝯfundere cōcupiſcūt. ideo aduerſum ſe irā dei prouocare videntur qui hominibus ſeruant iram et a deo querūt miſericordiam.

Sexta petitio.

QUe eſt ſexta petitio. Dico. Et ne nos inducas in tentationem: noſtre carnis. mundi fallacis. ⁊ demonum rapacium. Quotuplex eſt tentatio. Duplex. ſcʒ bona. ⁊ mala. Tentatio bona eſt qua tentat nos deus. Ita dicitur in ſcriptura. Tentat vos deus

vt palam faciat vtrū diligatis eum. Ita dicit David Proba me deus ꝛ tenta me. Tentatiōe mala tentāt nos tria.ſcꝫ mūdus.caro.ꝛ diabolus. ꝛ ꝑmittit nos deus tentari iſta mala tentatione.tñ ad bonū noſtrū Nam dicit Jacob. Beatus vir qui ſuffert tentationem quoniam cum ꝓbatus fuerit accipiet coronā vite Item.fidelis deus qui nō permittit vos tentari vltra id quod poteſtis. Unde dicit Gregorius. Quotiens reſiſtis totiens coronaberis.

Septima petitio

Que eſt ſeptima petitio. Dico. Sed libera nos a malo.libera nos a malo p̄ſenti.p̄terito.ꝛ futuro. Et ſequit̃ tertia pars in qua poſt exordium ꝛ tractatum ſequitur concluſio ꝛ p̄dictarum petitionū cōfirmatio cū dicitur. Amen.ꝛ eſt dictio hebraica q̄ interp̄tatur vere.fideliter.aut fiat.ꝛ ita cū dicim⁹ Amē optamus vt vere fiant omnia q̄ ſupra petiuimus.

De cauſis quare nō exaudiuntur orantes

Quot de cauſis orantes nō exaudiunt̃. Dico ꝓpter decem. Prima eſt ex meritis culparū orātis. Eſaye p̄mo. Cum multiplicaueritis orōem nō exaudiam.ꝛ cauſam ſubiūgit. Man⁹ veſtre ſanguine plene ſunt.id eſt peccato. Johis.ix. Scimus quia peccatores deus nō audit Eſaye.lix. Peccata veſtra abſcōderunt faciem eius ne exaudiret. Secunda cauſa ex tepore orandi.quia non feruenter et deuote oramus.

Hieremie.xix. Orabitis ⁊ exaudiam vos cum que/
ſieritis me in toto corde veſtro.quaſi dicat nō aliter.
Tertia eſt.quia nō pſeuerat orando donec obtineat
Luce.xi. Si pſeuerauerit pulſans ꝓpter improbitatē
eius ſurget ⁊ dabit ei. Judith.iiij. Scitote qm̄ exau/
diet preces veſtras ſi pmāſeritis. Quarta cauſa eſt ex
diffidentia exauditionis. Jacobi pmo. Qui em̄ heſi/
tat nō eſtimet ꝙ aliquid accipiat. Ecci.xviij. Añ ora/
tionem ſepara animam tuam ⁊ noli eſſe quaſi homo
qui tentat deum.ſcilꝫ ſi velit audire. Quinta eſt. q̇a
nociuū vel indiſcretū eſt quod petitur.ſicut filij zebe/
dei Math.xx. Neſcitis quid petatis. Jacobi.iiij. Pe
titis ⁊ nō accipitis eo ꝙ male petatis. Deutro.pmo.
Cum ploraretis corā domino nō exaudiuit vos necꝫ
voluit acquieſcere voci veſtre. Sexta cauſa eſt. vt ma
gis ad petendū quis prouocet. Gregorius. Sancta de
ſideria dilatione creſcūt. Septima cauſa vt tāto cau
tius cuſtodiatur acceptum quod difficilius impetra
tur. Chryſoſtomus. Deus ad hoc beneficium ſuū ꝓ/
trahit vt nō ſit nobis vile quod donat. Octaua vt hu
milietur orans dum tardius exauditur.⁊ ſic duo bo/
na proueniūt.videlicet vt inſolens repmatur elatio.
et tamen petitionis nō ceſſetur affectus. Nona cau/
ſa eſt.vt in aliud tempus exauditio differat magis cō
gruum ⁊ vtile petenti.ſic Moyſes gloriam ſibi oſten
di petiuit.quam non tunc ſed poſtea meruit videre.
Decima cauſa.vt aliorum etiā ſuffragijs querat iu/
uari.ne forte ardua petitio vel preſumptio eum repri
mat.ſicut Ezechias miſit ad Eſayam vt oraret pro
ſe ⁊ pro populo. ⁊ Joſias ad Baldam prophetiſſam.

Item ad Rho.x. Obſecro vt iuuetis me orationib9 veſtris vt liberer ab infidelib9 qui ſunt in iudea. Mathei.xviij. Si duo ex vobis cōſenſerint. ¶ Aliqñ etſi negat vnum qd̓ forte minus expedit ꝓ eo datur aliud vtilius ⁊ melius. vt Paulo cui ſtimulus carnis non eſt ablatus vt virtus in infirmitate ꝑficeret. in eo vtilior ſepe eſt exercitatio tribulatōis ꝙ̄ quies ꝓſperitatis. licet hanc plus optemus. Ex his ꝑ cōtrarium pt̄ aduerti que valeāt ad exauditōem orationis. ſcꝫ culpe remotio. feruor ⁊ inſtantia. fidei ꝯfidentia. humilitas. ⁊ aliorū ſuffragia. ⁊ accepte gratie cū gratiarum actione ſtudioſa ꝯſeruatio. Et vt ea tm̄ petant a domino que ipſe nouit magis expedire.

De effectu orationis

Oratio irā iudicis placat Exodi.xxxij. Moyſes orabat dn̄m ⁊ placatus eſt dn̄s. Peccatorū veniam impetrat. Math.xviij. Om̄e debitū dimiſi tibi. Itē. dimitte nobis debita noſtra. Tentatōis impetū ſedat. Numeri.xi. Orauit moyſes ⁊ abſorptus eſt ignis. Vicia cordis expellit. Ps̄. Diſꝑge illos in virtute tua ⁊ deſtrue eos. In periculo liberat. ps̄. Inuoca me in die tribulatōis. A pericul' defendit. Math. xxij. Orate ne fiat fuga veſtra. De hoſtib9 vindicat. ij Paral'.xxij. Orauerūt Ezechias ⁊ Iſaias aduerſus Sēnacherib. Difficultates cōplanat. Joſue.vi. Vociferāte populo muri iericho corruerūt. Familiaritatem dei ꝯfert. ps̄. Prope eſt dn̄s oībus inuocātib9 eū Iſaie.lviij. Clamabūt ⁊ dicet. ecce aſſum. Impetrat dona ſpūſſancti. Actuū.ij. Repleti ſunt om̄es ſpūſcō

Luce.xi. Pater dabit ſpiritū bonū petentib⁹ ſe. Itē ſpiritū ſapientie. Iacobi pmo. Si qs veſtrū indiget ſapiētia. Item gratiā pdicandi. ad Eph. vi. Orātes p me vt detur mihi ſermo in aptione oris mei. Itē reuelatōem ſecretoꝝ. Hieremie. xxxiij. Clama ad me ꝛ annūciabo tibi gaudia ꝛ firma. Itē poteſtatē quorū libet miraculorū. Helyas orauit vt nō plueret. Itē p puero ſuſcitādo. Itē ſubſidia confert. ps. Oculi omnium in te ſperāt domine. Item ſubleuatōem quarū libet aduerſitatum. iij. Regum. viij. Fames ſi aborta fuerit vel peſtilentia.

In orōe dnica petunt ſeptē dona ſpūſſancti ɔtra ſeptē pctā mortalia.

Pater. Ad. Fiat. Panem. Et. Et. Sed.

	Spūs ſapie. Pater nr qui es in cel' ſcificetur nomē tuū. Cōtra ſupbiā
Charitas dei ſeu vita contēplatiua.	Spiritus intellectus Adueniat ꝛc. contra auariciam.
	Spiritus cōſilij. Fiat voluntas ꝛc. contra inuidiam.
	Spūs fortitudinis. Panē noſtrū. contra gulam.
	Spūs ſcie. Et dimitte nob ꝛc. ɔ iram
Charitas pxi ſeu vita actiua	Spūs pietat. Et ne nos ꝛc. ɔ acidiā
	Spirit⁹ timoris dm. Sed libera ꝛc contra luxuriam

De peccatis mortalib⁹

Quid ē peccatū. Dico ſm Auguſtinū. Pctm̄ eſt dictū vel factū vl' concupitū ꝯtra legē dei. Ergo trib⁹ modis peccat̄.ſ. loquēdo. faciēdo. ⁊ cōcupiſcēdo cōtra legē dei. Ideo de ſupbia. luxuria. auaricia ⁊ aliis peccatis trib⁹ modis debemus cōfiteri. puta q̄n ſupbiui in ore. quomō in mente. quomodo in corpe ❡ Que eſt illa lex diuina ⁊ ordinatio dei ad quā obligat deus omnes homines ſub pena peccati. Dico eſt iſta. vt bonū incōmutabile preferat̄ bono commutabili. vt volūtas dei ſemp preferatur volūtati ꝓprie et vt iudiciū ratiōis recte preſit ſenſualitati humane. et vt bonū honeſtum preferat̄ bono vtili. Quādo igitur quis facit cōtra has ordinationes peccat: ⁊ nobiliſſimā animā atq꜃ pulcerrimā a deo creatam reddit turpiſſimam ⁊ viliſſimam. ❡ Quid dicit Seneca de turpitudine ⁊ vilitate peccati. Dico ſic. Si ſcirē deos ignoſcituros ⁊ homines ignoturos tamē peccare nollem ꝓpter peccati turpitudinē ⁊ vilitatem. Quid ait Tullius. Dicit ſic. Si oēs deos oēſq꜃ homines occultare poſſimus. nil tamē auare. nihil iniuſte. nihil libidinoſe. nihil incōtinenter eſt faciendū. Ecce ſciſſima ꝟba paganoꝝ doctoꝝ. q̄d nos xp̄iani dicem⁹

De diuiſione peccati actualis

Quomō diuidit̄ peccatū actuale. Dico in pctm̄ veniale ⁊ mortale. ❡ Quid eſt pctm̄ veniale. Dico ꝙ eſt libido ſiue voluptas in creatura citra deū. vt ſʒ male cogitatōes ſine ꝯſenſu. ſil'r verbū ocioſum et mēdaciū ocioſuʒ. ❡ Quid eſt pctm̄ mortale Dico eſt libido ſiue voluptas ī creatura ſup̄ deū vel eq̄ deo. vl'

ſic ſm Ambroſiũ. Peccatũ mortale eſt p̄uaricatio legis diuine ⁊ celeſtiũ inobediẽtia preceptorũ vel mandatorũ. ¶ In quo ↄſiſtit illa p̄uaricatio legis diuine. Dico qñ volũtas ꝓpria preferṫ volũtati diuine. ⁊ quãdo ſenſualitas p̄fertur recte ratõi. ⁊ quãdo bonũ vtile preferṫ bono honeſto. ⁊ quãdo q̇s peccat cõtra preceptũ vel p̄cepta dei ſemꝑ eſt peccatũ mortale.

¶ Quare peccatũ diciṫ veniale. ⁊ quot modis deleṫ atq; curaṫ abſq; confeſſione. Ad p̄mum dico. ꝙ dicitur veniale. qꝛ facile mereṫ veniaȝ ⁊ nõ obligat ad penã eternam. Ad ſcd̃m dico ꝙ peccatũ veniale deleṫ ⁊ curaṫ deceȝ modis. Primo ꝑ generalẽ confeſſionem. Secũdo ꝑ tuſionẽ pectoris. Tertio ꝑ aſꝑſionẽ aque benedicte. Quarto ꝑ cordis contritionẽ. Quinto ꝑ dominicã orõem. Sexto ꝑ bñdictionem ep̄i. Septimo ꝑ ſumptionẽ euchariſtie. Octauo ꝑ cõdonatõem iniurie. Nono per extremam vnctionem. Decimo ꝑ fraternam compaſſionem. vnde verſus.

Confiteor. tundo. ſpargor. ⁊ conteror. oro.
Signor. edo. dono. ꝑ que venialia purgo.
Unctio pena leuis. compaſſio que fit egenis.

De dãnis prouenietibus ex vno peccato mortali

Quot damna ſeu quãta mala facit in nobis peccatũ mortale. Dico ſm Bonauẽturã. ꝙ ſubtrahit gratiã gratũ faciẽtem ſine qua nemo põt ſaluari. Mortificat merita p̄cedentia. annihilat ſanguinem chriſti redimentẽ. facit nos incurrere inimiciciã domi

ni.facit iniuriã angelo nos cuſtodiẽti. deformat no/
biliſſimã ⁊ pulcherrimã animã dei imaginem. facit
nos honorare diabolũ.facit nos reos eterni ſupplicij
debilitat noſtrã liberã voluntatẽ.elongat nos a be/
neficio dei.⁊ prouocat oẽs creaturas in vltionẽ inimi
corũ creatoris ſui. Supaddunt alij ꝙ peccatũ morta
le obſcurat intellectũ in cognitiõe veri quod maxime
notabũt ſtudentes. Itẽ tepefacit officiũ in opatione
boni.animã maculat.⁊ ad penã eternam obligat.cor
indurat.⁊ ad alia peccata trahit. Nã dicit Gregori⁹.
Peccatũ quod ꝑ penitentiã nõ diluit mox ſuo ponde
re ad aliud facit. Ecce quãta mala facit peccatũ mor
tale dilecti pueri.modica eñ in peccato eſt delectatio
ſed eterna eſt quã ꝓ illo patimur cruciatio.vt ait Ber
nard⁹ Momẽtaneũ ẽ qđ delectat.etnũ ꝟo qđ cruciat

De ſeptẽ peccatis mortalib⁹
Et primo de ſuperbia.

Q Uero quot ſunt pctã mortalia Dico ſeptem.q̃
ſignificant̃ ꝑ hanc dictionẽ (ſaligia) ſcꝫ ꝑ ſ.ſup/
bia.ꝑ a.auaricia.ꝑ l.luxuria.ꝑ i.ira.ꝑ g.gula.ꝑ i.inui/
dia.ꝑ a.acidia. ¶ Quid ait ſcriptura de ſupbia. De/
us ſupbis reſiſtit: humilib⁹ aũt dat gratiã. Dicit eti/
am.odibilis corã deo ⁊ hoibus eſt ſupbia. Quid ait
libellus q̃dam dictus.om̃e punctũ. Dicit ſic.vñ
Si tibi copia ſi ſapientia formaqꝫ detur.
Sola ſuperbia deſtruit omnia ſi comitetur
¶ Quid eſt ſupbia. Dico eſt amor ⁊ appetitus ꝓprie
excellẽtie. Quomodo ſe hꝫ ad vanam gloriã. Dico ꝙ

ſunt vnū peccatū. ſed differūt in hoc ꝙ ſuꝑbus appa/
ret ſibi intra ſe magnus. Sed vana gloꝛia cupit ap/
parere in oꝛe alioꝛum ꝑ laudem extra.

¶ Quot ſunt filie ſuꝑbie. Dico ſeptē ſm̄ Gregoꝛiuꝫ. Pꝛima eſt inobediētia. ⁊ eſt volūtas nolēs ſubiace/
re ſupioꝛi. Scd̄a iactātia. beromynge: vt ait Bonauē
tura. eſt qn̄ narrat ea que hꝫ vt laudeť. Sed alij dicūt
iactātia que alio nōie dꝛ arrogātia eſt quū quis attri
buit ſibi qd̄ nō habꝫ. Tertia hypocriſis. ⁊ eſt falſa vi
ta apparēs bona ⁊ exiſtēs mala Vn̄ hypocrita qui ſe ſi
mulat in aperto ⁊ viliter agit in occulto. Quarta eſt
curioſitas qn̄ ſuꝑbus diligenter inq̄rit rumoꝛes. ſ. vt
quid de ip̄o dicať. Quinta eſt ꝑtinacia. quādo q̄s di
ctū ſuum aut factū irreuocabiliter defendit ne videa
tur erraſſe. Sexta eſt diſcoꝛdia. qn̄ quis fugit minoꝛa
tōem ſapiētie diſſentiēs ab his que ab alijs dicuntur.
Septima eſt nouitatū p̄ſumptio. qn̄ quis ꝓpter appa/
rentē nouitatē ſcie vel ſapiētie ſe cupit oſtentari

De inani gloꝛia

Quid eſt inanis gloꝛia. Dico ꝙ eſt amoꝛ laudis
pꝛope ꝓpter apparētem excellētiam. Hō em̄ ina/
nis gloꝛie cupit laudari ⁊ magnus reputari ab homi
nib9. ⁊ habet in ſe appetitū laudis ⁊ appetitū fauoꝛis.
Eſt aūt fauoꝛ excellētia alicuius in coꝛde. ſed laus eſt
excellētia alicui9 in oꝛe. Quid dicit Hieremias ꝓphe
ta de inani gloꝛia. dicit. Nō gloꝛieť ſapiēs in ſapiētia
ſua. nec foꝛtis in foꝛtitudine. nec diues in diuitijs ſu/
is. ſed in hoc gloꝛieť ſcire ⁊ noſcere me dicit domin9.
¶ Quare nemo debꝫ ſibi ſumere gloꝛiā in ſapientia

Foꝛtitudine ꝛ diuitijs ſuis. Dico. qꝛ gloꝛia eſt ꝓꝛia beatitudini trinitatis. Nõ igiť gloꝛiandũ eſt in ſapiẽtia que attribuiť filio. nõ in foꝛtitudine que attribuiť patri. nõ in diuitijs tẽpoꝛalibꝫ ꝛ ſpũalibus que attribuũtur ſpiritui ſcõ. Quid Cato dicit de vana gloꝛia. Dicit ſic. Nõ te collaudes. nec te vituperes ipſe. Hoc faciunt ſtulti quos gloꝛia vexat inanis.

De ſcdo pctõ moꝛtali Auaricia

Quid eſt auaricia. Dico ſm Auguſtinũ. Auaricia eſt appetitus inoꝛdinatus nõ ſolũ pecunie. ſꝫ et altitudinis ꝛ ſciẽtie. Vel ſic. eſt inoꝛdinatus appetitus habẽdi. Quid eſt auaricia ſm Paulũ. Dico. auaricia eſt ydoloꝝ ſeruitus. Quare hoc. qꝛ ſicut virtuoſus ponit totã ſuã ſpem. fidem ꝛ charitatẽ in deũ. ita auarꝰ ponit totã ſuã ſpem fideꝫ ꝛ charitatẽ in pecunias ſuas quas colit tanq̃ deum. ꝛ ideo ſua ſunt ydola

¶ Quid Salomõ ait de auaricia Nihil eſt ſceleſtiꝰ ꝛ iniquus q̃ amare pecunias. Quid adhuc. Qui abſcõdit frumẽta malediceť in ꝓpulis. bñdictio aũt ſuper caput vendentiũ. Quid Dauid ait ꝯtra auariciã. dt Meliꝰ eſt modicũ iuſto ſuꝑ diuitias pctõꝝ multas Quid Areſtꝫ. ait de auaricia. Dicit. appetitꝰ diuitiaꝝ creſcit in infinitũ. Quid Juuenalis dt de auaricia.

Sed quid diuitias hec ꝑ toꝛmenta coactas
Cum furoꝛ haud dubius cuꝫ ſit manifeſta phꝛeneſis
Vt locuples moꝛiaris egenti viuere fato
Interea pleno cum turget loculus oꝛe
Creſcit amoꝛ nummi quãtum ipſa pecunia creſcit

¶ Quid Cato dicit Deſpice diuitias ſi vis aĩa eſſe

beatus. Quas qui concipiũt mendicãt ſemꝑ amare. Quid Virgili⁹. Auri ſacra fames quid nõ moꝛtalia cogis Pectoꝛa ꝛc.

¶ Quot ſunt auaricie ſpecies. Dico qͥnqꝫ ſm Bonauenturã. ſ. ſubtractio elemoſyne. furtũ. rapina. vſura. et ſymonia. Quid Tullius ait de auaricia. Dicit. nihil eſt tam anguſti ꝛ parui animi ꝙ amare diuitias. Idẽ in paradoxis. Impꝛobi aũt ꝛ auari qm̃ incertas atqꝫ in caſu poſitas poſſeſſiones habent ꝛ plus ſp appetũt. nec eoꝝ quiſqꝫ inuẽtus eſt cui qͦd haberet eſſet ſatis. nõmodo nõ copioſi ac diuites ſed etiã inopes ꝛ pauperes eſtimãdi ſunt. Itẽ nihil eſt honeſti⁹ ꝛ magnificẽtius ꝙ pecuniã ꝯtemnere ſi nõ habes. ꝛ ſi habeas eam ad beneficentiã ꝛ liberalitatẽ cõferre. Quid Saluſtius ait de auaricia. Dicit. auaricia fidẽ. pꝛobitatem. ꝛ ceteras bonas artes ſubuertit. quã nemo ſapiẽs cõcupiuit. animũqꝫ virilẽ effeminat. ſemꝑ eſt infinita ꝛ inſatiabilis. neqꝫ em̃ copia neqꝫ inopia minuitur. Quid Hieronym⁹. Dico. auaro tã deeſt qͦd habet ꝙ quod nõ hꝫ Idẽ dicit. auar⁹ etiã obolo indiget

¶ Quot ſunt filie auaricie. Dico ſm Gregoꝛiũ: ſeptẽ que ſunt ꝓditio. fraus. fallacia. piurium. inquietudo mentis. violentia. obduratio. Pꝛoditio pſonarũ ꝓpter lucrũ tempoꝛale Fraus quãdo ꝓximus decipitur vel eius bonũ impeditur. Fallacia que fit in v̾bo qñ cauſa lucri ꝓximus decipiẗ. Periuriũ quod fit in venditione vel emptione. Inquietudo mẽtis quãdo qͥs nõ ceſſat cogitare pꝛo diuitijs cõgregãdis. Violẽtia quando ꝑ vim alioꝛũ bona rapiunẗ. Obduratio coꝛdis quãdo excedit qͥs in retinendo nolẽs petẽtibus ꝛ

ſndigentib⁹ diſtribuere de his q̇bus ip̄e abundat. ¶ Quot filias genuit diabol⁹ ex matre auaricia. Di co ſeptem. quas magnifice deſpōſauit diuerſis in hoc mundo. Primo ex ip̄a genuit ſymoniā quā deſpōſa/uit p̄latis. Secūdo rapinā. quā deſpōſauit militib⁹. Tertio vſurā. quā dedit burgenſib⁹. Quarto fraudē quam dedit mercatorib⁹. Quinto ſupbiam. quā de/dit mulierib⁹. Sexto hypocriſim. quā dedit ſpiritua/lib⁹. Septimo luxuriā. quā deſpōſauit omnibus

De tercio pctō mortali. ſ. Luxuria

Quid eſt luxuria. Dico: eſt libidinoſus volupta tis appetitus. hoc intellige de appetitu qui eſt cū conſenſu ratiōis. ¶ Quotuplex eſt tentatio luxurie. Dico quintuplex. vn̄⁹. Viſus. ⁊ alloquiū. cōtactus. ⁊ oſcula. factū. Quid dicit dn̄s de luxuria. Si videris mulierē ⁊ concupiueris eā: iā mechatus es in corde tuo. Ideo q̄ꝫ p̄mum venit tētatio abijce ne ꝯſentias. Quid Paulus ait. Nolite errare. neqꝫ fornicarij ne/qꝫ adulteri. neqꝫ molles regnū poſſidebūt. Quid di cit Catho de luxuria. Luxuriā fugito ſimul ⁊ vitare memēto Crimen auaricie que ſunt contraria menti. Quid Tullius ait. Cū omi etati turpis ſit: ſenibus vero turpiſſima eſt Quid Boetius de ea dicit libro tertio pſa ſeptima. Triſtes vero voluptatū exitus q̇ſ quis reminiſci libidinū ſuarū volet intelliget Idem eodē libro metro ſeptimo. Habet hoc voluptas oīs Stimulis agit feruētes Apiūqꝫ par volantum Vbi grata mella fudit Fugit ⁊ nimis tenaci Ferit icta cor da morſu. Quid Tullius ait de ea. Dicit libidino/

ſa etem̄ adoleſcētia effetum corpus tradit ſenectuti. Idē dicit. Nulla capitalior peſtis ꝙ̄ voluptas corporis que hominibus a natura eſt data. Idē Tullius. Nullum facinus adeo malū ad quod ſuſcipiendū nō libido voluptatis impellit. Idē Tullius dicit. Impedit cōſilium voluptas rōni inimica ac mētis ꝑſtringit oculos. nec habet vllum cum virtute ꝯmertium.

¶ Quāta mala facit luxuria. Dicit ad hoc Gregoriꝰ nazāzenus Luxuria ſenſum hebetat. intellectū ꝯfundit. maculat volūtatem. obſcurat memoriā. euacuat cerebrū. obnubilat viſum. vultū reddit pallidū. anhelitū facit fetidū. ſeniū inducitur. vita minuiť. ⁊ morti ocius appropinquatur.

¶ Quot ſunt ſpēs luxurie aut differētie Dico ſex. ſcʒ Fornicatio. ⁊ eſt q̄ ſoluta ꝑſona cognoſcit aliā Adulteriū eſt luxuria qua ꝯiugalis thorus violať. Stupꝝ eſt quo virginalis incorruptio deflorať. Sacrilegiuʒ eſt q̊ ꝑſona religioſa fornicať Inceſtꝰ eſt coitꝰ ꝯmiſſus ꝯ̄ cōſanguinitatē vel affinitatē. vel ꝯpaťnitatē Pctm̄ ꝯtra naturā. eſt beſtiale ⁊ nō naturale. ¶ Quot ſunt filie luxurie. Dico ſm̄ Gregoriū octo. Cecitas mētis qꝛ in opere luxurie lumen rōnis quaſi extinguiť. Inconſideratio. qꝛ tantū immergiť delectatōi vt nec de amaritudine mortis cogitat. nec penā inferni formidat. Incōſtantia. quia volūtas eſt adeo libidine carnis fracta vt ſtatū ſuū ſeruare nō valeat. ſed iam illuc iā iſtuc labitur. Precipitatio. qꝛ feruore cōcupiſcentie frequēter ſe periculo exponit. Amor ſui quo quis deſiderat longā vitā vt ſuam expleat voluntatē. Odiū dei. quia deteſtať deū tanꝙ̄ impedimētum carnalis

cōcupiſcentie. Amor ſeculi. quo quis penes ſeculū ſe manere deſiderat propter fruitionē voluptatis carnalis. Deſperatio. quia volūtas excecata pſenti voluptate de beatitudine deſperat.

De quarto pctō mortali ſcz Ira

Quid eſt ira. Dico ſm Caſſiodorū. Eſt motus animi ɔcitatus ad penā prouocāti inferendam. Rabanus dicit ꝙ eſt oīs malus motus ad nocendū. Quid dicit Salomō de ira. Scelus ⁊ iracūdia minuent dies hoīs ⁊ ante tēpus ſenectā inducēt. iucūditas cordis hec eſt vita hoīs ⁊ theſaurus ſine defectōe. Vñ quidā. Si vis incolumē ſi vis te reddere ſanum Curas tolle graues. iraſci crede prophanum. Quid Catho de ira dicit. Litem inferre caue cum quo tibi gratia iūcta. Ira odiū generat. cōcordia nutrit amorem. Idem dicit. Iratus de re incerta cōtendere noli Impedit ira animū ne poſſit cernere verū.

¶ Quotuplex ē ira. Dico duplex. ſ. ira p zelum. ⁊ ira p vicium. Ira p zelum. i. amorē eſt: que vult punire pſonam vt vicium eius deſtruat ⁊ in melius emendetur. ⁊ ita legitur chriſtū ſepe iraſci iudeis. Et hac ira ſuperiores debēt iraſci inferioribus delinquētibus. et iſta nō eſt peccatum. Sed ira p vicium eſt que vult ꝙ perſona puniatur vt vindicta ſumetur.

¶ Quot ſunt filie ire. Dico ſm Gregorium ꝙ quinqꝫ. Rixa. ⁊ eſt quando homines mutuo ſe percutiunt et conſiſtit in facto. Tumor mentis. ⁊ eſt quando homo cogitat in corde ſuo diuerſas vias vindicte.

Contumelia.qñ homo voce ſua dicit corã multis de fectũ alterius in vituperium ꝛ dehonoratiõem eius.
Indignatio eſt volũtas vindicãs ſe ꝑ ſignũ moleſtie
Blaſphemia eſt vicium prorũpens in verba iniurio-ſa contra deum ꝛ ſanctos.

De q̃nto pctõ mortali Inuidia

QUid eſt inuidia. Dico ſm Auguſtinũ. Eſt odiũ felicitatis aliene. Itẽ ſm Damaſcenũ.eſt triſti-cia de alienis bonis. Ergo oĩs inuidia includit in ſe odiũ ꝛ triſticiã. ꝛ ergo inuidia eſt morbus animi val de moleſtus. Quid dicit Salomõ de inuidia.vt eſt triſticia dicit ſic. Sicut tinea nocet veſtimẽto ꝛ ver-mis ligno.ita triſticia nocet cordi Hoc eſt ſicut tinea corrodit ꝛ ↄſumit veſtimentũ.ita inuidia ſeu triſticia cõſumit oſſa ꝛ carnem. ¶ Quot ergo mala facit inui dia. Dico quinqȝ. Corpus deſiccat. ſanguinẽ conſu-mit.faciẽ pallidat.gemebũda ſuſpiria efficit. ꝛ cor ſꝑ triſte reddit. Quid Catho ait. Inuidiã nimio cultu vitare memẽto. Que ſi nõ ledit tñ hanc ſufferre mo-leſtum eſt. ¶ Inter quos reperit̃ inuidia. Dicit Are-ſtoteles.reperit̃ inter pares.vt lutifigulus odit lutifi gulũ.ſic tabernarius tabernariũ. ꝛ qui ſunt eiuſdem queſtus ſibijnuicem inuident.

¶ Quot ſunt filie inuidie. Dico ſm Gregoriũ.q̃nqȝ
Odiũ eſt volũtas affectãs ꝓximo malũ ꝛ nolens ei bonũ. Suſurratio eſt quãdo q̃s ſeminat diſcordias inter fratres ꝑ quaꝫ amicicia tollit̃ inter amicos qð eſt grauiſſimũ peccatũ. Et ideo dicit Salomõ. Nõ appelleris ſuſurro ꝛ bilinguis maledictꝰ eſt.multos

ē̄m turbauerūt pacē habētes. Detractio. ⁊ eſt aliene bone fame ꝑ occulta verba denigratio. Caue libēter audire detractiones. vñ detractoꝛ ⁊ eius auditoꝛ eadem pena puniunt. vñ Bernardꝰ. Detrahere aut detrahentē audire q̄d hoꝝ dānabilius ſit nō facile dixerim. Exultatio in aduerſis proximoꝛū. Afflictio in bonis pꝛoximi.

De ſexto pctō moꝛtali ſcꝫ Gula

Quid eſt gula. Dico ſm Auguſtinū. ꝙ eſt immoderata cibi auiditas. Quid dicit Paulꝰ de gula. Dicit ꝙ plures moꝛiunt crapula q̄ꝫ gladio. Quid dñs ait. Erat quidā diues qui induebat purpura et epulabatur ſplēdide. qui moꝛtuus ſepultꝰ eſt in inferno. Quid Salomō. Noli auidus eſſe in epulatione in multis eñ eſcis erit infirmitas. Itēꝫ dicit. pꝛopter crapulā multi obierūt. qui aūt abſtinēs eſt adiiciet vitam. Quid Cato ait. Hoc bibe quod poſſis ſi tu vis viuere ſanus. Moꝛbi nancꝫ mali cauſa eſt quecunqꝫ voluptas.

	Pꝛimo qñ añ ſtatutū tp̄s comedit
Quincꝫ modis peccatur circa gulam	Secūdo quādo nimis delicate
	Tertio qñ nimis abūdanter ſumit.
	Quarto qñ nimis ardenter ſumit.
	Quīto qñ nimis ſtudioſe cibū ꝑpas

¶ Quot ſunt filie gule. Dico ſm Greg. q̄ncꝫ. Inepta leticia. ⁊ eſt ꝑ exterioꝛes luſus excitans libidinē in guſtu. Scurrilitas. q̄ ꝑ verba carnalia libidis guſtuꝫ cōmouet. Inmūdicia. ⁊ eſt vomitus ⁊ eructatōes fetide ac luxuria. Multiloquium. qđ eſt multiplicatio

verboꝝ preter vtile ⁊ neceſſitatē. Hebetudo mentis et eſt ſubuerſio ratiōis ex nimia repletione ventris

De Ebrietate

Quid eſt ebrietas. Ad hoc rn̄det Seneca. Ebrietas eſt volūtaria inſania que om̄e viciū incēdit et detegit. ⁊ omnē verecūdiam malis obſtantē remouet. Quid Paulus ait de ebrietate. Nolite inebriari vino in quo luxuria eſt. Quid Hieronym⁹. Nihil tā obruit memoriā ſicut frequēs cōmeſſatio ⁊ ebrietas. Auguſtin⁹ ait Ebrietas eſt blādus demon. dulce venenū. ſuaue peccatū. quā qui habet ſeipſum nō habet. Quid adhuc idē ait. Ebrietas aufert memoriā. ſenſum diſſipat. cōfundit intellectū. cōcitat libidinem. inuoluit linguā. corrūpit ſanguinē. om̄ia membra debilitat. diminuit vitā. ⁊ oēm ſalutē exterminat. Quid Therētius. Sine cerere ⁊ baccho friget ven⁹. Quid Horatius. Quid nō ebrietas deſignat. apta recludit Spes iubet eſſe ratas: ad prelia trudit inermem.

¶ Queritᷣ. an ebrietas ſp̄ ſit pctm̄ mortale. Dico ꝙ bibiturus p̄t ſe tripl'r habere circa potū Uno mō qn̄ neſcit potū eſſe fortē ⁊ potentē inebriare. tūc ebrietas p̄t eſſe ſine pctō. Alio mō quādo potū ſcit eſſe fortem nō tn̄ exiſtimat ip̄m potentē inebriare. ⁊ ſic eſt veniale Tertio qn̄ ſcit potū fortē ⁊ potentē ⁊ vult poti⁹ ebrietatē incurrere ꝙ̄ a vino abſtinere. tūc ē pctm̄ mortale

De ſeptimo pctō mortali Accidia.

Quid eſt acidia. Dico. eſt torpor animi q̄ q̄s bona negligit inchoare. ⁊ inchoata faſtidit ꝑficere.

et tedet audire verbũ dei Quid Cato dicit de acidia Segniciẽ fugito q̃ vite ignauia ferẜ Nam dũ aimus languet ↄſumit inertia tẽpus. Quid Laborint⁹ De ſidiã mẽtis elegia vidit ⁊ inquit. Incipe ꝑficias auxi liante deo. Quid Salomõ ait ↄtra pigros. Dicit ſic Vadc ad formicã o piger ⁊ ↄſidera vias eius ⁊ diſce ſapientiã. parat in eſtate cibũ ſuũ ⁊ cõgregat in meſſe quod comedat. Quid adhuc. Propter frigus piger arare noluit. mendicabit ergo eſtate ⁊ non dabiẜ illi.

¶ Quot ſunt filie acidie. Dico ſm̃ Gregorium ſex. Malicia eſt qua quis deteſtatur bona ſpũalia. Ran cor eſt amaritudo cordis incluſa ſuper talẽ vel tales. Puſillanimitas eſt qua quis immoderate diffidet ꝺ proprijs virib⁊ recuſat in id tẽdere qđ eſt ſue potẽtie ↄmenſuratũ. Deſperatio eſt diffidẽtia de ꝓprijs viri bus ⁊ de auxilio dei ad implẽda ardua ⁊ de remune ratõe dei. Torpor eſt grauedo tepida ⁊ pigra ad ꝑfi ciendũ inchoata Vagatio mẽtis eſt qua interno gau dio deſtitutus ⁊ ꝑuatus eſt nõ habens in ſe quo dele cteẜ. ⁊ ideo euagaẜ ad res exteriores illicitas querẽs in illis conſolationem ⁊ quietem.

De ſacramentis eccleſiaſticis

Quot ſunt ſacramenta eccľiaſtica. Dico ſeptẽ ſcꝫ Baptiſmus. ↄfirmatio q̃ fit in frõte ꝑ ep̃m ordo. corpus xp̄i. matrimoniũ. penitẽtia. ↄfeſ ſio. extrema vnctio. vñ⁹. Abluo. firmo. cibo. piget. vx or. ⁊ ordinat. vngit. Per abluo intelligiẜ baptiſmus. ꝑ firmo ↄfirmatio. ꝑ cibo corpus chriſti. per piget pe nitentia. ꝑ vxor matrimonium. ꝑ ordinat ordo. ⁊c̃.

Item. Ordo.cōiugium.fons.cōfirmatio.panis. Unctio poſtrema.cōfeſſio.ſunt ſacramēta.¶ Quare dominus noſter ieſus chriſtus ꝓuidit de iſtis ſeptē ſacramētis. Dico ꝙ cōtra ſeptē infirmitates ſpūales que ſunt in nobis. Sūt eñ due infirmitates.ſ. generalis que eſt infirmitas pene. ⁊ infirmitas culpe.

Infirmitas culpe eſt triplex.
- Eſt culpa originalis. contra quam eſt baptiſmus.
- Eſt culpa actualis mortalis. cōtra quam eſt penitentia.
- Eſt culpa actualis venialis.cōtra quam eſt vnctio

Infirmitas pene eſt q̄druplex
- Ignorātia.cōtra quam eſt ordo
- Infirmitas.ꝯtra quā ē ꝯfirmatio.
- Malicia.cōtra quā eſt euchariſtia
- Cōcupiſcētia.ꝯ quā eſt mr̄imoniū

¶ Hic iuuenes debēt notare ꝙ ſaltē tribus mōis debēt cōfiteri de trib⁹ ſacramētis. De baptiſmo ꝙ animā ſuā ꝑ baptiſmū purgatā ſepe multis peccatꝭ maculauerūt. De penitētia.ꝙ cōfeſſionem ſuā ⁊ penitentiā nimis diſtulerūt.⁊ imꝑfecte fecerūt.⁊ ꝙ magis ex coactiōe aut timore aut cōſuetudine penitentiā ⁊ cōfeſſionem egerint q̄ȝ ex charitate. De euchariſtia ꝙ ſacramentū altaris ſine deuotione cū immundo corde adorauerūt. oculis impudicis reſpexerūt.⁊ debitam reuerentiam non fecerunt.

De ſeptē donis ſpiritusſancti

Quot ſunt dona ſpiritusſancti. Dico ſeptē.vn⁹. Sap.intel.cō.for.ſci.pi.ti.collige dona. Sap.i.

ſapientia in diligendo ꝛ contemplando diuina.
Intel.id eſt intellect⁹ in ꝯgnoſcēdo q̄ttuoꝛ nouiſſima
Con.i.ꝯſiliū in docēdo ꝛ eligēdo bonū ꝛ declinādo a malo. Foꝛ.i.foꝛtitudo in ſuſtinēdo ꝛ reſiſtēdo tētationibꝫ.Sci.id eſt ſciētia in ꝯuerſando ꝛ meip̄m cognoſcendo. Pi.id eſt pietas in compatiēdo pꝛoximo. Ti.id eſt timoꝛ dei in reuerēdo ꝛ ad malum fugiendum ꝛ ad ſalutem anime querendum.

¶ Quare dicūtur dona ſpirituſſancti. Dico ideo.q̄a infundit nobis ea ſpirituſſanctus cū gratia gratū faciente Et ideo q̄ eſt extra peccatū moꝛtale habet in ſe gratiā ſpūſſancti ſimul cū iſtis donis.ꝛ recedēte gratia ꝓpter peccatū moꝛtale etiā recedūt iſta dona.

¶ Quid operant̄ iſta dona in nobis. Dico ꝙ expellunt a nobis ſeptem peccata moꝛtalia. Timoꝛ expellit ſupbiam. Conſiliū auariciam. Pietas inuidiam. Intellectus gulam. Sciētia iram. Sapiētia luxuriā que eſt quaſi quedam inſania. Foꝛtitudo acidiaꝫ: que mētem reddit ad bona impotentem.

De ſeptē opibꝫ miſcđie coꝛpalibꝫ

Quot ſunt opa miſcđie coꝛpalia. Dico ſeptē. vñ Viſito.poto.cibo.redimo.tego.colligo. condo

Septem opera miſericoꝛdie coꝛpalia.

Pꝛimum.viſitare infirmos.
Secūdum.potare ſitientes
Tertium.cibare eſurientes
Quartū.redimere captiuos
Quintum.veſtire nudos
Sextum.colligere peregrinos
Septimum.ſepelire moꝛtuos.

Debēt pueri iſta opa miſcðie impmere memorie.vt cū poſtea facultatē habuerit ſe in his exerceāt. q2 iſta opa ſunt deo acceptiſſima. ¶ Quid dicit dñs de eis in euāgelio. Dicit ad illos q̄ dānati ſunt. Ego eſuriui ꝛ nō dediſtis mihi ad manducandū.ego ſitiui ꝛc.

De opibus miſericordie ſpiritualibus

Quot ſunt opa miſcðie ſpūalia. Dico ſeptē.vñ9.
Corripe.ſuade. doce.dimitte.ſolare.fer.ora.

Primum eſt.corripe peccantem.
Secundum.ſuade dubitanti
Tertium.doce ignorantem
Quartum.dimitte in te peccāti
Quintum.conſolare triſtantes
Sextum.fer tibi iniuriantes
Septimum.ora pro ſalute omniū

Septē opera miſericordie ſpiritualia.

De octo beatitudinibꝯ anime.

Quot ſunt beatitudines aīe. Dico ſt3 octo.vñ9.
Pauptas ſpiritus.mitis.lugens.miſerenſqꝫ.
Juſticiam.petere.cor mundum.pa.perſequeſqꝫ.

¶ Quid dicit dñs in euāgelio de iſtis beatitudinibꝯ
Beati pauperes ſpiritu. qm̄ ipſorum eſt regnū celoꝝ
Beati mites.quoniam ipſi poſſidebūt terram
Beati qui lugent.quoniam ipſi conſolabuntur
Beati qui eſuriūt iuſticiam. quoniā ipi ſaturabūtur
Beati miſericordes.quoniā ipſi miſcðiā ꝯſequenꝰ.
Beati mūdo corde.quoniā ipſi deum videbūt
Beati pacifici.quoniā ipſi filij dei vocabuntur.
Beati qui pſequutionem patiuntur propter iuſticiā quoniā ipſorum eſt regnum celorum

De peccatis alienis

Quot ſunt pctā aliena. Dico nouem. que patent in his verſibus ſequentibus.
Juſſio. conſilium. conſenſus. palpo. recurſus.
Participans. mutus. non obſtans. nō manifeſtans
Juſſio. id eſt alijs iubere vt malū faciant proximo ſuo
Conſilium dare alijs vt malum faciant
Conſenſus. dare ꝯſenſum ad malefaciendū alteri
Palpo. i. laudare raptorē vel malefactorē ꝺ pctō ſuo.
Recurſus. i. hoſpitari fures ꝛ maleficos. ꝛ eos defen(dere)
Participās. i. habere partē de bonis ablatis
Mutus. id eſt doloſe furtum vel rapinā tacere.
Non obſtans. i. nō reſiſtere peccantibus quādo ſine periculo facere poteſt.
Non manifeſtans. id eſt nō reuelare ꝛ manifeſtare rē ablatam quando ꝛ vbi poſſet hoc facere.

De peccatis in ſpiritūſanctum

Quot ſunt peccata in ſpiritū ſanctū. Dico ſex. ſcꝫ Impugnatio veritatis. Preſumptio. Deſpatio Induratio. Inuidētia fratne charitatis. Contēptus (pnie. vñ⁹)
Impugnās verū. pſumēs. ſpēqꝫ relinqns
Hinc induratus. odiens quoqꝫ fratris amorem
Emendam ſpernens: impugnat pneuma beatum.
¶ Quare iſta pctā dicunt in ſpiritūſcm̄. Dico qꝛ fiūt ex pura malicia. ꝛ impugnāt bonitatē ſpūſſci. ex cui⁹ grā fit remiſſio pctōꝝ. ¶ Quid dꝛ de pctō in ſpm̄ſcm̄ in euāgelio. Dicit ſic. Si peccaueris in patrē remittetur tibi hic. ſi peccaueris in filium remittet tibi hic. ſi

peccaueris in ſpiritūſanctuȝ nec remittet tibi hic nec in futuro. ¶ Quō intelligit hoc ꝙ peccatū in ſpiritū ſanctū eſt irremiſſibile. Dico. intelligit irremiſſibile nō qꝛ nō remitti poſſit in hoc ſeculo. ſed qꝛ vix ꝛ cum maxima difficultate remittitur. Etiā ꝓpter impotentiā hoīs. quia vix ſe pt̄ preparare ad grām que tanta moles peccati p̄mit. Etiā quia nō legit aliquis talis ſaluatus. ſicut Melchiſedech dꝛ ſine patre: nō qꝛ nō habuit patrem. ſed qꝛ nō legitur de eius patre.

MEmorare nouiſſima tua ꝛ in eternū nō peccabis. Que ſunt ergo illa q̄ retrahūt maxime a peccatis. Dico cū Salomone in Eccī. in oībus opibus tuis memorare nouiſſima tua ꝛc. Vñ Auguſtinꝰ. Plus ſola vitāda eſt peccati feritas q̄ꝫ q̄libet tormentorum immanitas.

¶ Quot ſunt nouiſſima hoīs. Dico q̄ttuor ſunt nouiſſima hoīs cōmuniter apud ſcōs in numero ꝯputata. ſcȝ Mors Judiciū. Gehenna. ꝛ Gloria. De q̄bus dicit btūs Bern̄. Quid horribiliꝰ morte. q̄d terribilius iudicio. q̄d intolerabilius gehēna. ꝛ q̄d iocūdius celeſti gloria. Vñ dicit Augꝰ. ꝙ frequēs quattuor nouiſſimoꝝ memoria a peccatis nos reuocat. virtutibꝫ nos copulat. ꝛ in omī bono ope nos tenet ꝛ ꝯfirmat Ideo dicit eximius ꝓpheta Dauid. Utinā ſaperēt et intelligerēt ac nouiſſima ꝓuiderent. ¶ Quō ſanctus Bern̄. exponit. Dico ſic Utinā ſapent ꝑ tria p̄terita bonoꝝ amiſſionē. maloꝝ ꝯmiſſionez. tp̄m amiſſionē

Utinā intelligerēt ꝑ tria pñtia
vite pñtis breuitatē
ſaluādi difficultatē
ſaluādorꝝ paucitatē

Utinā ꝓuiderēt per tria futura.
Mortem qua nihil certius.
Extremum iudiciū quo nihil horribius. (bilius
Eternū ſupplíciū q̄ nil ītolera/

Unde quidā volēs hec nouiſſima frequēter habere pre oculis ⁊ iugiter in memoria verſificādo ſic dixit.
Bis duo ſunt que corde tenus ſub pectore miſi
Mors mea.iudicium.baratri nox.lux paradyſi
¶ Iſta ſunt q̄ttuor rote currus aīe vehētes eā ad eternam ſalutem. Iſta ſunt q̄ttuor incitamēta incitantia ſpiritum hoīs vt ſpretis oībus mūdanis ad ſuum redeat creatorē. Vñ Aug⁹. Memorare nouiſſima tua o iuuenis q̄ floride ambis ⁊ ꝑgis capite eleuato cuncta q̄ dei ſunt deſpiciēdo. Memorare nouiſſima tua qꝛ terra es ⁊ in terrā ibis. Memorare nouiſſima tua qꝛ cōceptus es in culpa.natus in pena.viues in miſeria:⁊ neccārio morieris in anguſtia Memorare ergo nouiſſima tua qui q̄tidie epularis ſplendide q̄ũo nudus de vtero matris veniſti ⁊ nudus reuerteris

De ꝑmo nouiſſimo ſcꝫ Morte

QUid Berñ.dicit de primo nouiſſimo: puta de morte. Dicit ſic.miſer hō quare te in omni hora nō diſponis ad mortē.cogita te iā mortuū q̄ ſcis te de neceſſitate moriturū.diſtingue q̄liter oculi tui vertentur in capite.q̄liter vene rūpenť in corpe.⁊ cor tuū ſcindeť in dolore. Quid dꝛ in libello de ꝯtemptu mūdi.

Mors reſecat mors omne necat quod carne creatur
Magnificos premit z modicos cunctis dominat
Nobilium tenet imperium nullumqȝ veretur.
Tam ducibus qȝ principibus cōmunis habetur
Mors iuuenes rapit atqȝ ſenes nulli miſeretur
Illa fremit genus omne tremit qđ in orbe mouetur

¶ Dic mihi vbi eſt Hector z Julius. vbi Alexander potētiſſimus. vbi Judas machabeꝰ z Samſon fortiſſimus. vbi Creſus ditiſſimꝰ. vbi Abſolon pulcerrimus. vbi Galienꝰ medicꝰ z Auicēna eius ſociꝰ. vbi Salomon prudētiſſimus. vbi Plato. vbi Porphirius. vbi doctiſſimꝰ poetarū Virgilius. Nōne omēs tanqȝ peregrini z hoſpites vnius diei velociſſime trāſierunt. Ita z te breuiſſime moriturū time

De ſecūdo nouiſſimo ſcȝ Extremo iudicio

Quid ais de ſecūdo nouiſſimo qđ eſt extremū iudiciū. Dico ꝙ illud erit terribiliſſimū. z iō ſumme timendū. vñ Bern. Cōſidera o aīa mea cū tremore q̇d erit de te in die nouiſſimo qñ ꝯtra te de cogitatōibꝫ loquet̄ conſcīa. qñ de actionibꝫ tuis accuſabunt te elemēta. qñ cōtra te in teſtimoniū portabitur crux. qñ contra te clamabūt vulnera. allegabunt vincula. claui loquent̄. cicatrices cōquerentur. O ſumme anguſtie. hinc erūt peccata accuſantia. illic terrens iuſticia. intus vrens cōſciētia. ſubtus horrendū cahos īferni. ſupra iudex iratus iuſti iudicij. foris mūdus ardēs et iuſticia iudicātis terrēs. O anima ſiue vigiles ſi-

ue dormias ſꝑ in auribus tuis illa terribilis vox re-
ſonet. ſurgite mortui venite ad iudiciū. Vñ Hiero-
nymus. Quotiēs illū diem ꝯſidero toto corde cōtre
miſco: ſiue comedā: ſiue bibā: ſiue aliud faciā ſemꝑ vi
def illa horribilis tuba ſonare in auribus meis. ſurgi
te vos mortui venite ad iudiciū. O aīa mea nunꝗ̄ re
cedat a memoria tua. Ite maledicti in ignē eternum.
venite bñdicti ꝑcipite regnū. Quid em̄ terribilius et
horribilius pōt audiri ꝗ̄ ite. ⁊ q̄d delectabilius expri
mi ꝗ̄ venite. Tunc vt ait Bern̄. peccata erunt ligata
ad collū peccatoris ⁊ dicēt ad eū. tu nos egiſti opera
tua ſumus. nō te deſeremus. tecū erimus. tecū ad iu-
diciū ꝑgemus. Et iō ſicut furtū ligatū ad collū furis
eū accuſat. ita pctā accuſabūt miſerū peccatorē

De tertio nouiſſimo Gehēna ignis

QUid ais de tercio nouiſſimo quod eſt gehenna
ignis. Dico ꝙ infernalis ignis vim ⁊ potētiam
nulla vox exꝑmere poteſt. nec vllus ſermo explicare.
quia in infinitū quaſi acerbior eſt ꝗ̄ ignis noſter Nā
dicit ſanct⁹ Sebaſtianus ꝙ iſte ignis ſenſibilis ita
ſe habꝫ ad gehennalem ignē ſicut ignis in pariete de
pictus ad iſtū ſenſibilē. Quid Bernard⁹ ait de ter-
tio nouiſſimo. Dicit. Ego abhorreo vermē morda-
cem. mortem viuacem. o gehennalis regio fugienda:
vbi eſt ignis ardens. frigus rigens. vermis immorta-
lis. fetor intolerabilis. mallei ꝑcutientes. tenebre pal-
pabiles. confuſio peccatoꝝ. immoderatio vinculorꝫ
horribiles facies demonū. ¶ Quid Auguſtinus ait.
Ve inquit illis q̄bus ꝑparatur dolor vermiū. ardor

flammarū.ſitis ſine potu.fletus ⁊ ſtridor dentium.lachryme oculoꝝ.vbi mors optat̃ ſed non dabit̃ ei. vbi nullus ordo.ſed ſempitern⁹ horror inhabitat. Quid Virgilius q̄ nō chriſtian⁹ ſed paganus fuit ait de penis inferni. Sic ait in ſexto. Nō mihi ſi lingue centū ſint:oraq̧ centū Ferrea vox omēs ſceleꝝ cōprēdere formas Omia penarum ꝑcurrere nomina poſſem

De q̄rto nouiſſimo Gloria celeſti.

Quid ais de quarto nouiſſimo qđ eſt gloria celeſtis. O aīa erige rōem ⁊ intellectū ⁊ dilata tuū affectū.⁊ ingredere gaudiū dn̄i tui. De quo ait ſcriptura.qđ gaudiū nec ocul⁹ in hac vita ꝑfecte vidit nec auris audiuit neq̧ in cor hoīs aſcēdit. ¶ Quid Bernard⁹ ait. Gaude o aīa ⁊ exulta.⁊ magnā laboris tui mercedem ꝯſidera.q̄ reuera eſt tā multa ꝙ nō poteſt numerari.tā magna ꝙ nō ꝑteſt mēſurari.tā precioſa ꝙ non p̄t eſtimari. tā copioſa ꝙ nō poteſt terminari. ¶ Utrū cognoſcemus nos mutuo. Audi Anſelmū dicentē. Ibi a ſingulis omēs.ibi ab oībus ſinguli cognoſcunt̃.nec quenq̧ latebit q̄ patria qua gente q̄ ſtirpe quiſq̧ cōditus ſit. Cōcordat Greg⁹. Boni bonos in regno.mali malos in ſupplicio agnoſcūt. Idē Gregorius. Ibi erit tā ꝑfecta charitas iuſtoꝝ vt vnuſq̄ſq̧ diliget ꝓximū ſuum ſicut ſeipm̄. Ex quo illud ineſtimabile ſeq̄tur bonū.ꝙ ibi vnuſquiſq̧ de alteri⁹ gaudebit bono ſicut de ꝓprio merito. Proinde cū inenarrabilis ſit numer⁹ electoꝝ.quiſputas enarrare ſufficit gaudium electoꝝ. In celeſti cōuiuio audies angelos iubilātes.virgines choruſcātes.apoſtolos pſallē

tes.martyres tripudiãtes.confeſſores laudantes. patriarchas ⁊ ꝓphetas iocũdantes.omneſqꝫ ſcõs ⁊ electos dei vnanimiter patrẽ ⁊ filiũ ⁊ ſpiritũſanctũ collaudãtes ⁊ vna voce dicẽtes Sanctus.ſcũs.ſcũs.plena eſt oĩs terra gloria eius. O ꝙ glorioſum eſt regnũ in quo cũ chriſto gaudent omnes ſancti amicti ſtolis albis: ⁊ ſequuntur agnum quocũqꝫ ierit.

Quid faciendũ eſt vt penas euitem? et eterna gaudia poſſideamus

Et quia terrẽt me horribiles pene inferni. ⁊ q: alliciũt me ineffabilia gaudia celi: quid ergo faciẽdũ eſt vt illas penas euitem ⁊ hec gaudia eternaliter poſſideã. Ego rñdebo tibi cuꝫ Dauid. Quis eſt hõ ꝗ vult vitã ⁊ diligit dies videre bonos. Ipſe rñdet. Prohibe linguã tuã a malo ⁊ labia tua ne loquãtur dolũ. Diuerte a malo ⁊ fac bonũ.inquire pacẽ ⁊ pſequere eã. Quid adhuc ait Dauid. Dico ipſe querit. Dñe ꝗs habitabit in tabernaculo ſcõ tuo. ⁊ reſpõdet Qui ingredit̃ ſine macula ⁊ opatur iuſticiã.qui loquitur in corde ſuo veritatem.qui nõ egit dolũ in lingua ſua.nec fecit ꝓximo ſuo malũ.ꝗ iurat ꝓximo ⁊ nõ decipit.ꝗ pecuniã ſuã nõ dedit ad vſurã. Uel ego rñdebo tibi duobꝫ verbis. Unũ eſt.declina a malo et fac bonũ. Alterũ eſt.ſi vis ad vitã ingredi ſerua mãdata dei. ¶ Sed q̃ro ſuꝑ illud (fac bonũ) quotuplex ẽ illud bonũ. Dico triplex.ſ. Bonum in corde vt ſꝑ ſis bone volũtatis velle in melius emẽdare vitã tuã. ⁊ recogites ſepe cordialiter q̃ttuor nouiſſima. Bonum in ore

vt ſis gratus deo. ⁊ ideo ſepius ore dicas. Grãs ago tibi dñe qui me ad imaginẽ tuã creaſti. qui me ſangui ne tuo ⁊ morte tua amariſſima redemiſti. q̇ me peccã tem nõ ſtatim dãnaſti. ſed miſericorditer emẽdatõe; meã expectaſti. Hoc ſepe repetes ⁊ ſubdes. Laudate deũ oẽs gẽtes laud. eũ oẽs pp̄li ⁊c. Bonũ in opere vt facias dei mãdata. ⁊ te exercita in opibus miſericor-die. ⁊ in paſſione chriſti p deuotã eius meditationem Hec ſi feceris dabit deus tibi copioſam grãm in pre ſenti. ⁊ gloriam ſempiternam in futuro.

Quid ſit grã dei et ad q̇d vtilis

Quid eſt gratia dei. ⁊ ad quid vtilis Dico q̄ grã dei eſt ſpũalis influẽtia faciẽs rõnalem creaturã eterne beatitudinis ꝑticipem. Ad ſcðm dico q̄ ſum me vtilis eſt ⁊ neccãria ad eternã beatitudinẽ. q2 ſine grã nemo p̄t ſaluari. ⁊ ideo hõ qui nõ eſt in ſtatu gra-tie dum moritur eternaliter damnabitur.

¶ Quotuplex eſt grã. Dico triplex. ſc; gratia genera liſſima. gratis data. ⁊ gratum faciẽs. Gratia genera liſſima eſt ꝑ quam nõ ſolum nos ſed oẽs creature ha bẽt ſuũ eſſe. ⁊ iõ ſine illa nõ poſſum⁹ ſubſiſtere. Gra-tia grat; data eſt q̃ dat᷑ nobis ad bñ cogitandũ ⁊ ope randũ. ⁊ ſi nõ bñ cogitamus ⁊ opamur adhuc ſemꝑ manet ad pulſandũ liberũ arbitriũ noſtꝝ vt bñ agat et ideo iſta gratia ſtat cũ pctõ mortali. De iſta gratia loquit᷑ apl̄s. Diuiſiones gratiarũ ſunt. nã aliqui hñt grãm faciendi miracula. aliqui grãm ꝯiurandi ſpũs. aliqui grãm ſanitatũ. aliqui donu; lingue. aliq̇ donũ interp̄tandi. Gratia gratũ faciẽs eſt que facit hoiem

deo gratū ⁊ eterna beatitudine dignū. ⁊ iſta nō poteſt ſtare cum pctō mortali. Iſtā triplicē gratiam innuit Paulus cū dicit. Gratia dei ſum id qđ ſuꝫ. ecce pma ꝑ quam habet eſſe. Gratia dei in me vacua nō fuit. ecce ſecūda. Et gratia dei ſp in me manet. ecce tertia

Ex quibꝯ actibus generatur in nobis gratia

Gratia dei nō generat̄ in nobis ex actibꝯ. ſꝫ ſolus deus infundit ſimul cū tribus virtutibꝯ theologicis ⁊ cū ſeptem donis ſpūſſancti. Et quādo infundit. Certe quādo ꝑ gratiā gratis datā declinamus a malo ⁊ creaturis. ⁊ cōuertimus nos ad deū ꝑ dolorē et ꝯtritionē peccatoꝝ cum ꝓpoſito amplius nō peccādi. ⁊ tempore debito cōfitendi. hoc q̄tienſcunq̨ facis deus in inſtāti infundit gratiā gratum faciētem cum ꝑdictis virtutibꝯ. ⁊ q̄ꝫ primū peccas mortaliter ꝑdis illam nobiliſſimā matrē cū filiabꝯ. ⁊ de filio ⁊ amico dei efficeris filius ⁊ amicus diaboli.

De virtute et eius diuiſione

Quid eſt virtus ꝑ cuius actus euadimus eterna ſupplicia. Dico ſm Areſtotelē. Eſt habitus volūtarius in medietate duarū maliciarum cōſiſtens determinatus recta ratiōe prout ſapiens determinabit. Sed ꝟtus ſm Auguſtinū. eſt bona qualitas mētis qua recte viuitur. qua nemo male vtitur. quaꝫ deus in nobis ⁊ ſine nobis operatur. ¶ Quot ſunt ꝟtutes quibus tota chriſtiana vita regitur. Dico. ſeptem

Tres ꝟtutes theologice. ⁊ q̄ttuoꝛ cardinales. Tres theologice ſunt. fides. ſpes. ⁊ charitas. ꝑ quas anima noſtra rectificatur in oꝛdine ad finē vltimū qui eſt deus in quo ē veritas ſumma: ad quā dirigit nos fides credēdo. In quo ē ſumma maieſtas ſeu largitas. ad quā dirigit ſpes laudādo ⁊ expectādo. In q̄ eſt ſumma bonitas: ad quā nos dirigit charitas diligendo Quattuoꝛ ſunt ꝟtutes cardinales. ſ. pꝛudētia. iuſticia foꝛtitudo. ⁊ temperātia. ꝑ quas aīa noſtra rectificat̄ reſpectu medioꝛū que ſunt ad finē. Media aūt ad vltimū finem ſunt opationes bone q̄ fiūt a potētijs noſtris. Sūt aūt in aīa noſtra q̄ttuoꝛ potētie. ſ. rōnalis. volūtas. iraſcibilis. ⁊ cōcupiſcibilis. iam pꝛudētia eſt virtus dirigēs ⁊ rectificans potentiā rationalē vt ſciat q̇d ſit agendū. quidve fugiendū. Sed iuſticia dirigit ⁊ regulat voluntatē ⁊ eius opatiōes exterioꝛes vt reddat̄ vnicuiq̧ qd̄ ſuum eſt. Foꝛtitudo cū ſuis ſpeciebꝫ regulat appetitū iraſcibilē cōtra paſſiones a bono retrahētes. vt ſunt timoꝛ. deſperatio. Itē temperātia cū ſuis ſpēbus regulat appetitū cōcupiſcibilē contra paſſiōes ad malū īpellētes. vt ſtꝫ amoꝛ. delectatio

De virtutibꝫ theologicis in ſpeciali.

Quid eſt fides. Dico ſm apoſtolū Eſt ſubſtātia rerū ſperandarū argumēto nō apparentiū. Sed ſm Auguſtinū fides eſt virtus qua credimꝰ ea q̄ non videmus. Sine fide eīn nemo p̄t ſaluari. Pꝛobat̄. qꝛ dicit dn̄s. Qui nō crediderit ⁊ baptiſatus fuerit ſal-

uus eſſe nō poterit. Contra. fuerūt multi chriſtiani qui fidē habuerūt ꝛ damnati ſunt. Dico duplex eſt fides. ſ. fides informis. ꝛ fides formata. iā licet illi habuerūt fidē informē: nō tamen formatam. Fides informis eſt que nō eſt formata charitate. de qua dr. Fides ſine opibus mortua eſt. Vñ p fidem informē bñ credimus deū. i. deū eſſe. ꝛ credimus deo. i. verb eius quod etiā faciūt diaboli. ſed p ipam nō credimus in deū. ¶ Quid eſt credere in deū Reſpōdet Auguſtinꝰ Credere in deū eſt credēdo eum amare: credendo in eū ire: credēdo ei adherere. ꝛ credēdo eius membris incorporari. Hoc aūt fit per fidē formatā charitate q̄ eſt virtus theologica nobis infuſa. Quot ſunt articuli fidei. Dico duodecim. de q̄bus ptꝫ in p̄ncipio.

De Spe

Quid eſt ſpes. Eſt certa expectio future beatitudinis ex dei gratia ꝛ ꝓpriis meritis ꝓueniēs. Et nota ꝙ dicit ex meritis ꝓpriis. qꝛ ſperare futurā beatitudinē ſine meritis eſſet p̄ſumptio vt dicit Gregorꝰ Et eſt triplex ſpes. ſcꝫ ſpes venie peccatoꝝ. ſpes gratie meritorū. ꝛ ſpes glorie p̄mioꝝ. ¶ Sine ſpe nemo ſaluat. Probat de Juda. q̄ ſi habuiſſꝫ ſpem venie peccatoꝝ ſuoꝝ ſaluus fuiſſet. ſed deſperabat. vñ Chryſoſtomus. Nullus deſperare dꝫ veniā. etiā ſi circa fineꝫ vite cōuertat. Vnūquenqꝫ em̄ deus de ſuo fine nō de vita p̄terita iudicat. Quid Boetiꝰ dicit de ſpe. Dicit ſic. Nec fruſtra ſunt in deo poſite ſpes ꝛ p̄ces. que cum recte ſint inefficaces eſſe nō poſſunt. Cōtra. dicit Boetius. Gaudia pelle: pelle timorē: ſpemqꝫ fu-

gato. Dico q ſpes nō capitur ibi vt eſt vtus theologi ca. ſed pro affectione ſeu paſſione anime

De Charitate.

Quid eſt charitas. Dico charitas eſt dilectio q diligitur deus pter ſe. ⁊ proximus pter deū. Uel ſic. charitas eſt virtus qua deo adherere eoqʒ frui deſideramus. ¶ Quot ſunt ex ordine diligēda ſm Auguſtinū. Dico quattuor Unū quod eſt ſupra nos ſcʒ deus. Alterū quod noſipi ſumus. Tertiū qḋ eſt iuxta nos. ſcʒ proximus Quartū quod eſt infra nos ſcʒ humanū corpus. Quē ordinē diligendi ponit Ambroſius. dicit ipe q pmo diligemus deū. ſcḋo noſipos. tertio parentes. quarto fratres ⁊ filios. deinde domeſticos. poſtremo inimicos. ¶ Quid dicit Auguſtinus de charitate. Dicit q nullū donū dei eſt excellēti⁹ dono charitatis. hoc em̄ ſolū eſt qḋ diuidit inter filios regni ⁊ filios eterne dānationis. Quid Paulus dicit de charitate. Dicit ſic. Si linguis hoim̄ loquor et angelorū. ſi habuero phetiā ⁊ omnē ſcientiā. ⁊ ſi diſtribuero in cibos oēs facultates meas. ⁊ ſi tradidero corp⁹ meū vt ita ardeā: ſi charitatē nō habuero nihil mihi pdeſt. Ita dn̄s dicit. hoc eſt pceptum meum vt diligatis vos inuicem ſicut ego dilexi vos

De virtutibus cardinalibus

Quot ſunt virtutes cardinales ⁊ qūo differunt a virtutibus theologicis. Dico qttuor. ſcʒ prudētia. iuſticia. fortitudo. ⁊ temperātia. Et differūt a theologicis. qꝛ ille a deo nobis infundunt qn̄ ſumus ſi-

ne peccato mortali. Sed virtutes inquantum sunt habitus morales acquirunt in nobis ex actibus frequenter reiteratis. Item ille mouet ad finem. iste ad media in finem. ille attendunt quantum ad actus interiores. iste quantum ad opera exteriora. Quare infundit deus aliquibus gratiam cum virtutibus. et aliquibus non. Dico. omni aptanti se et aperienti fenestram animi sui per cordis contritionem deus semper infundit gratiam. ideo nobis non deo imputandum. Recte sicut sol splendet in domum cuius fenestre sunt aperte. non autem cuius fenestre sunt clause.

¶ Quid est prudentia. Dico secundum philosophum. est recta ratio rerum agibilium. Item secundum Macrobium. prudentia est mundum istum et omnia que in mundo sunt diuinorum contemplatione despicere. et omnem animi cogitationem in diuina dirigere. Quid est officium prudentie. Dico. est ex presentibus et preteritis futura perpendere. vnde Esopus. Preteriti ratio scire futura facit. Boetius. Non quod ante oculos situm est sufficit intueri. sed rerum exitus prudentia metitur. Quot sunt partes prudentie. Dico tres secundum Tullium. scilicet memoria que respicit preterita. intelligentia que aspicit presentia. prouidentia que futurum antequam fiat prouidet. De quibus partibus dicitur. vtinam saperent preterita tria. et intelligerent tria presentia. et prouiderent tria futura.

De Iusticia

Quid est iusticia. Dico secundum iuristas. est constans et perpetua voluntas ius suum vnicuique tribuens. Sed quero quid est ius vniuscuiusque. Dico quod hoc ius exprimitur in definitione quam dat Prosper. que illa est.

Juſticia eſt virtus tribuēs ſuā vnicuiqꝫ dignitatem. ſupioribus reuerentiā. paribꝫ concordiā. inferioribus diſciplinā. deo obedientiā. ſibi ſanctimoniā. inimico patientiā: miſero cōpaſſionē. Quid phs dicit de iuſticia. Dicit ꝙ iuſticia eſt omniū virtutū pclariſſima. nec lucifer ſtella nec heſperus ita mirabilis eſt vt iuſticia. qnto Ethicoꝝ. Quid Dauid ait de hoīe iuſto. Dicit Juuenis fui etem̄ ſenui ſed nūqꝫ vidi iuſtū derelictū nec ſemē eius querēs panē. ¶ Nota pagani ſumme obſeruabāt iuſticiam. Narrat Elinādus ꝙ Cambiſes rex iniuſtū iudicem fecit excoriari. ⁊ ſuper iudiciariā ſedē pellē iuſſit extendi. filiūqꝫ eius deſup ſedere mādauit. ¶ Quot ſunt ptes iuſticie. Dico ſeptem. ſcꝫ religio. reuerētia. pietas. gratiarū actio. vindicatio. veritas. innocētia. Quid eſt religio. Dico ꝙ religio latine eſt eadē cuꝫ latria grece. ⁊ eſt honor ſeu cultus ſoli deo debitus. Quid eſt cultus dei. Dico ꝙ deo exhibetur triplex cultus. ſ. corde p fidem. ſpem et charitatē. Ore p adoratōem. laudationē. benedictionē ⁊ gratiarū actionē. Opere p genuflexionē. oblationē ⁊ thurificatōem. Nota dulia eſt cultus ſolis ſanctis debitus. ⁊ virgini marie hypdulia. ¶ Quid eſt reuerētia. eſt honor vel cultus pſonis grauibꝫ vel in dignitate cōſtitutis debitus ⁊ exhibitus. ¶ Quid eſt pietas. Eſt virtus qua cultus exhibeť parētibꝫ noſtris. ſanguine ꝯiunctis: ⁊ patrie beniuolis. ¶ Quid eſt gratiarū actio. Dico eſt virtus bñficiorū ⁊ amiciciarū confortatiua cū volūtate remunerandi. Cuius oppoſitū eſt ingratitudo. de qua dicit ꝙ ipa diſplicet deo ⁊ facit liberalē donatorem a liberalitate ceſſare.

vn̄ Bernardus. Ingratitudo eſt exinanitio meritoꝝ virtutū diſpſio. bn̄ficioꝝ ꝑditio. ſiccās fontē pietatꝫ rorē miſcdie. fluēta grē. Alie ꝑtes videāt in Bonauē.

De Foꝛtitudine

Quid eſt foꝛtitudo. Dico ſm Tulliū. eſt ꝯſiderata periculoꝝ ſuſceptio. Aug⁹. dicit. Foꝛtitudo ē amoꝛ oīa tolerās ꝓpter id qđ amat. Areſtꝫ. dicit ſcđo Ethicoꝝ. ꝙ foꝛtitudo eſt circa timoꝛes ꝛ audacias q̄ ſi cohibitiua timoꝝ ꝛ moderatiua audaciaꝝ. ꝛ ſic cō ſiſtit in medio timoꝛis ꝛ audicie. ¶ Quot ſtꝫ ꝑtes foꝛ titudinis. Dico ſm Macrobiū. ſeptē. ſ. magnimitas fiducia. ſecuritas. magnificētia. cōſtantia. patiētia. fi dētia. Tullius ponit niſi q̄ttuoꝛ. ſ. magnificētiā. fidē tiā. patientiā. ꝛ ꝑſeuerantiā. ¶ Quid eſt magnanimi tas. Dico ꝙ eſt difficiliū ſpōtanea ꝛ rōnalis aggreſſio vt fit in bello ꝓ republica. Magnificētia eſt magnaꝝ rerū ꝛ excelſaꝝ cū ampliſſima animi ꝓpoſitiōe agita tio vel amminiſtratio. Conſtātia eſt ſtabilitas ani mi firma ꝛ in ꝓpoſito perſeuerās. Perſeuerātia ſm Tulliū eſt rōne bn̄ cōſiderata ſtabilis ꝛ ꝑpetua in bo no ꝑmanētia. illa eſt ꝑmanētia in ꝓpoſito. iſta vero eſt ꝑmanētia in bono. Patientia eſt virtus cōtumelias et oēs aduerſitates equanimiter poꝛtans

De temperantia

Quid eſt temperantia. Dico ſm Macrobiū. eſt nihil appetere penitendū. ꝛ nullo mō legē mode ratōis excedere ſub iugo rōis libidinē tēperare. Sed ſm Tulliū tēperātia eſt firma ꝛ moderata domina

tio rōnis cōtra libidinem ⁊ alios nō rectos impetꝰ anime. ⁊ eſt virtus media inter intēperantiā ⁊ inſenſibilitatē. Intēperantia eſt viciū maxime exprobrabile circa delectatōes cōes nobis ⁊ brutis. Inſenſibilitas opponit̄ intēperātie ꝑ defectū. vt ſi quis tm̄ refugeret delectatōem vt nccāria ad ꝯſeruatōem nature indiuidui vel ſpēi ꝑtermitteret peccaret q̄ſi repugnās ordini naturali ¶ Quot ſunt ꝑtes tꝑantie. Dico ſm Tulliū tres. ſ. cōtinentia. clemētia. ⁊ modeſtia. Cōtinētia eſt ꝑ quā cupiditas ꝯſilij ꝯtinet̄. Clemētia eſt ꝑ quā animus in vindictā ſeu penā alterius ꝯcitatus benignitate retinet̄. ⁊ iſta multum de pena remittit. ſeueritas aūt oīa ad vnguem punit. ¶ Itē ſm moralium dogma ꝑtes tēperantie ſunt. modeſtia. verecūdia. abſtinentia. ſobrietas. pudicicia. caſtitas. honeſtas. moderātia. parcitas. Modeſtia eſt que facit cultū ⁊ omnē motū ⁊ omnē noſtrā occupatōem vltra defectū et citra defectū. Verecūdia eſt in verbo ⁊ geſtu honeſtatem ſeruare. Abſtinētia eſt ſtatutū tempus prādendi nō preuenire. Sobrietas eſt exceſſum tēperare in potu ⁊ arcere ebrietatē. Pudicicia eſt moderamine rōis petulantiā domare. Caſtitas eſt cōtinentia ab omni coitu illicito. ⁊ eſt triplex. ſ. ꝯiugalis. vidualis. ⁊ virginalis. ¶ Quare dominꝰ dicat in euāgelio Niſi fueritis ſicut puer iſte nō intrabitis in regnū celoꝝ. Dico ꝓpter ſeptē virtutes q̄s habent pueri ꝯtra ſeptē peccata mortalia. vñꝰ. Sunt pueri puri. parui. paruiſq̄ cibant̄. Currunt. letant̄. cito dant. cito pacificantur. Unde pueri ſunt puri ꝯtra luxuriā. Sūt pui ꝯtra ſuperbiam. Paruis cibantur cōtra gulam. Currūt con

tra acidiam. Letantur cõtra inuidiam. Cito dãt cõ-
tra auariciam. Cito pacificanẗ contra iram.

De virtutibꝰ contra ſuperbiam

QUe ſunt virtutes cõtra ſupbiam. Dico humili
tas ꝛ obediẽtia. ꝛ nõ velle domĩari aliis. Quid
ait dñs de humilitate. Diſcite a me quia mitis ſum ꝛ
humilis corde. ꝛ inuenietis requiem animabꝰ veſtris
et qui me hac humilitate ſequiẗ nõ ambulat in tene-
bris. ſed habebit lumẽ vite. Quid plus ait. Dĩs qui
ſe exaltat humiliabiẗ. ꝛ qui ſe humiliat exaltabitur.
Quid Gregorius ait. Qui alias virtutes ſine humi
litate cõgregat puluerem in ventũ portat. Idem ait.
Perit om̃e bonũ quod agiẗ niſi p humilitatem cuſto
diatur. Idem ait. Euidentiſſimũ ſignũ reproboꝝ eſt
ſupbia. humilitas vero electoꝝ. quod eſt terribile ver
bum. Quid dñs ait cõtra ſupbos inobediẽtes. Qui
vos audit me audit. ꝛ qui vos ſpernit me ſpernit. q̃a
omnis poteſtas a deo eſt. Itaqꝫ qui poteſtati reſiſtit
dei ordinationi reſiſtit. Quid Paulus ait. Obedite
prepoſitis veſtris etiã ſi diſcoli ſint. Ideo nõ ſolum
bonis dominis ꝛ p̃latis. ſed etiã malis obediendum
eſt. ¶ An quis poſſet appetere dignitatem ꝛ poteſta-
tem dominãdi. Rñdet dñs. Nemo debꝫ ſibi aſſume
re honorem niſi qui vocatus fuerit a dño ſicut aaron
Audi terribile verbũ quod ait Salomõ. Judicium
duriſſimũ fiet his q̃ preſunt ꝛ potẽtes potẽter tormẽ
ta patiunẗ. Itẽ Gregoriꝰ Scire debẽt qui aliis p̃ſunt
ſi pverſa ppetrant tot mortibꝰ digni ſunt quot exem-
pla pditionis ad ſubditos tranſmittunt.

De virtutibꝯ ↄtra auariciam

Q Ue ſunt ꝟtutes ↄtra auariciã. Dico ↄtemptus diuitiarũ. ⁊ elemoſyna. Quid Salomõ dicit ꝺ cõtemptu diuitiaꝝ. Sic dicit. Duo rogaui te dñe ne deneges mihi. vnũ vt vanitatẽ ⁊ mẽdacia longe faciꝰ as a me. aliud mendacitatẽ ⁊ diuitias ne dederis mi hi. ſed victui me tm̃ tribue neceſſaria. Quid dñs ait de diuitibꝯ. Erat diues qui induebaꝛ purpura ⁊ epu labaꝛ ſplendide: moꝛtuus ⁊ ſepultus eſt in inferno. Quid plus ait. facilius eſt camelũ ꝑ foꝛamẽ acus trã ſire q̃ꝫ diuitẽ in regnũ celoꝛũ introire. Quid ergo di ces. erit oĩs diues dãnatus. Dico nõ ſi elemoſynam largã fecerit et coꝛ ſuum in diuitijs ſuis nõ poſuerit. Et ideo dicit Dauid. Diuitie ſi affluant noli coꝛ ap ponere. Quid Hieronymꝰ ait de diuitibꝯ. Oĩs di ues eſt iniquus aut heres iniq̃. Quid ait vas electio nis. Qui volũt diuites fieri incidũt in tẽtatiõem ⁊ la queũ diaboli ⁊ deſideria multa q̃ mergũt hoĩes in in teritũ ⁊ ꝑditiões. Et iõ dicit phs. ꝓpter diuitias mul ti perierũt. Quid Beda dicit de diuitibꝯ in cõſola tõem pauperũ. Dicit ſic. ſi mali ⁊ diuites in hoc mũ do floꝛẽt tu patiarꝭ. ſi gaudẽt ⁊ tu ꝯturbarꝭ. nõ debes turbari qꝛ mali nullũ locũ in celeſti gaudio hñt. g̃ nõ cures ſi nihil habueris in hoc ſeculo. ⁊ ideo dicit dñs Beati paupes ſpũ qm̃ ipſoꝛũ eſt regnũ celoꝛũ.

De generibus elemoſynarum

Q Uot ſunt genera elemoſynarũ. Dico duo. Aliq̃ eſt elemoſyna ſpiritualis ⁊ coꝛdis. ſcꝫ ex coꝛde di

mittere omnē offenſam ei a quo leſus fueris ⁊ delin/
quētes corrigere. ⁊ errātes ad viā veritatis reuocare
Alia eſt elemoſyna corporalis. ſ. egenis ſubuenire inq̄n
tum potueris. Quid dicit ſcriptura de ea. Abſcōdi/
te elemoſynā in ſinū pauperū vt ipa oret ꝑ vobis ad
dn̄m. Quid plus ait ſcriptura. Sicut ignē extinguit
aqua. ita elemoſyna extinguit pctm̄. Quid ergo dn̄s
ait. Date elemoſynā ⁊ oīa mūda ſunt vobis. Idē di
cit. quicq̄ꝫ vni ex minimis meis feceritꝭ mihi feciſtis
Ergo dicit Gregori⁹. Ad diſtribuendū paupibus pi
gri cur eſtis qn̄ hoc qđ iacēti in terra porrigitꝭ ſedenti
in celo datis. Quid adhuc ait ſcriptura. Frāge eſuri
enti panē tuū ⁊ egenos vagoſq̄ꝫ duc in domū tuā cū
viderꝭ nudū operi eū ⁊ carnē tuā ne deſpexerꝭ. Quid
Thobias ait ad filiū ſuū Ex ſubſtātia tua fac elemo
ſynā ⁊ nō ex alieno ⁊ noli auertere faciem tuā ab alio
paupe Ita em̄ fiet ꝙ nec a te auertat̃ facies dm̄ etiam
exiguū libēter impartiri ſtude qm̄ elemoſyna ab omi
pctō ⁊ a morte gehēne liberat. Quid Salomon ait
Qui obturat aures ſuas ad clamorē pauperū ipe cla
mabit ⁊ nō exaudiet̃. Item Dauid ait. Beatus q̄ in/
telligit ſup egenū ⁊ pauperē qm̄ in die mala liberabit
eū dn̄s. Quid Auguſtinus. Aliena rapere nō cōuin/
citur q̄ ſupflua paupib⁹ nō largit̃. Ideo dicit Ambro
ſius. Paſce fame morientē. quē ſi nō pauiſti occidiſti
¶ Quib⁹ paupibus dꝫ fieri elemoſyna. Dico paupi/
b⁹ bonis Nā dicit Gregori⁹ Dare hiſtrionib⁹ ⁊ ſacri
ficare demonib⁹ paria ſunt. De q̄bus bonis fiet ele/
moſyna. Dico de iuſte acq̄ſitis. Audi Salomonem
Qui offert ſacrificium de rapina pauperum tanq̄ꝫ ſi

victimet filium ante patrem.

De virtutibus cōtra luxuriam

Que ſunt virtutes ꝯtra luxuriā. Dico caſtitas et cōtinentia. Quid eſt caſtitas. Dico eſt abſtinentia ab omī coitu illicito Quotuplex eſt. Dico triplex ſcʒ virginalis. vidualis. ⁊ cōiugalis. Quid debet virginitati. dico fructus centeſimus. Quid caſtitati vi/duali. dico fructus ſexageſimus. Quid caſtitati cōiugali. dico fructus triceſimꝰ. Ecce quantū caſtitas virginalis excellat caſtitatem vidualem ⁊ coniugalem. ¶ Quid eſt virginitas. Dico ſm̄ Gregoriū. eſt in corpore corruptibili ꝑpetue incorruptōis meditatio. Jō virginalis integritas eſt ꝑ piam ꝯtinentiam ab omī cōcubitu abſtinere. Habebūt ꝑfecto magnū aliquid virgines p̄ter ceteros in illa cōi immortalitate. Virgines em̄ ſequūt agnū quocūꝗ ierit. quo putatꝭ hūc agnū ire. certe quo nemo eū ſequi poterit niſi virgines Quid Ambroſiꝰ dicit de virginibꝫ. Profecto in carne p̄ter carnem viuere nō terrena vita eſt ſed celeſtis. Quid Jſidorus dicit. Om̄e peccatū recipit vulnerū ſanitatē ꝑ penitentiā. virginitas aūt ſi ꝑdatur nulla/tenus repatur. Hieronymꝰ cōcordat dicēs. Audēter loquor cū deus omīa poſſit: ſuſcitare tamē nō poteſt virginē poſt ruinā. vn̄ metriſta. Bis duo notaui que nō poſſunt renouari. Virginitas. tempus. verbū dictum. qꝫ iuuentus. Quid ait Auguſtinus. Jn corꝑe virginitatē pauci habent. in corde aūt omnes habere debent. que eſt abſtinentia ab illicitis ſicut dicit idē. O vos iuuenes cauete ſeruate caſtitateʒ ⁊ pudiciciā

virginalem per quam pares angelis dei eſtis. Nolite
pdere illam nobiliſſimam margaritam qua in celis
vobis aureolam cōparabitis gloriam ſupexcellētem
quā nemo ſcribere aut excogitare poteſt.

De virtutibus contra iram

Que virtutes ſunt cōtra iram. Dico patiētia et
manſuetudo animi. Si quis tibi moleſtias fece
rit ſis patiens. Exemplo chriſti cogita quot ⁊ quan/
ta ipſe opprobria. irriſiones. cōtumelias.alapas.ſpu
ta.flagella.ſpineam coronam ⁊ crucem ſuſtinuit.⁊ tā
dem pro crucifixoribus orauit.⁊ nos miſeri vnico ver
bo iniurioſo nobis illato in iras ⁊ maledictiōes pro/
rūpimus. Cogita ſi nō compatimur nō conregnabi/
mus vt ait apoſtolus Cogita qui iraſcitur fratri ſuo
reus erit iudicio.⁊ qui dixerit fratri ſuo fatue reꝰ erit
gehenne ignis.vt patꝫ in euāgelio. Gregorius. Sine
ferro ⁊ flammis martyres eſſe poſſnmus ſi patienti/
am in animo veraciter conſeruamus. Hoc tene phi/
loſophorū prouerbiū in corde tuo. Nemo ſapiens ni
ſi patiēs. ¶ Quid eſt manſuetudo. Dicit Chryſoſto
mus. Manſuedo eſt bonitas maliciā vincens nulli
malum inferens.ſed omnia mala in bonum conuer/
tens. Gregoriꝰ. Perfecta manſuetudinis laus eſt ad/
uerſa ppeti fortiter ⁊ clementer.fortiter exterius.⁊ cle
mēter interius. Dominus dicit. Diſcite a me qꝛ mi/
tis ſum ⁊ humilis corde.i.manſuetus.vñ. Chryſoſtꝫ.
Mitis eſt quem rancor nō afficit aut ira perturbat.

ſed oīa patienter ꝛ equanimiter portat. Bernardꝰ dicit. Si deus humilibꝫ dat celū ꝛ mitibus terram: q̇d relinquit crudelibꝫ ꝛ ſupbis niſi miſeria infernal.

De virtutibus cōtra inuidiam

Q Ue virtutes ſunt cōtra inuidiā. Dico ꝙ ꝯtra inuidiā illā que eſt odiū ꝓximi eſt charitas ꝓximi que nobis valde p̄cipit obſeruāda. Vñ dicit dñs. Diligatis vos inuicē ſicut ego dilexi vos. ꝛ nō ſolū amicos ſed etiā inimicos diligemus. Nā dicit dñs. ſi diligitis eos qui vos diligūt quā mercedem habebitis nōne ꝛ publicani hoc fecerūt. Quid Salomō ꝛ apoſtolus dicūt de dilectione inimici. Dicūt. ſi eſurierit inimicus tuus ciba illū. ſi ſitit potū da illi. hoc em̄ faciens carbones ignis ꝯgeres ſup caput eius. et certe tu vinces eius maliciam ꝛ trahes eū in tui amorē. vñ Paulus. Noli vinci a malo ſed vince in bonū malū.

De virtutibus contra gulam

Q Ue ſunt virtutes cōtra gulam. Dico. ſobrietas. abſtinētia. ꝛ ieiunium. Quid eſt abſtinētia. Dico ſm Gregoriū. Eſt qñ quid pro amore dei ꝛ ſalute ꝓpria. nō ab illicitis tm̄ ſed etiam a licitis atqꜫ ꝯceſſis ſe cohibet. Auguſtinus. Delicie q̄libet ſi abſqꜫ appetitu vicioſo ꝑcipiant nō officiunt. i. nō nocent. ꝛ viles cibi ſi cū appetitu guloſo ꝑcipiant impediūt profectū abſtinētie ſalutaris. nō em̄ in cibo ſed appetitu viciuꝫ ꝯſiſtit. Modicus ꝛ temperatus cibus carni ꝛ anime eſt vtilis. Idem. Mater ſanitatis eſt abſtinētia. mater egritudinis eſt voluptas. Item. Tunc p̄clara eſt

apud deũ abſtinentia corporis cum anima noſtra ieiunat a vicijs.

De ieiunio contra gulam

Quid dicit Gregoriꝰ de ieiunio ꝯtra gulã. Dicit ſic. Jeiuniũ deus approbat ſi hoc qđ tibi ſubtrahis alij largiaris. vt vnde tua caro affligit̃ inde egentis ꝓximi caro reparatur. ergo ieiuniũ debet fieri cũ elemoſynarũ largitõe. Quid Chryſoſtomꝰ ait de ieiunio. Qui orat cũ ieiunio ⁊ elemoſyna duplices habꝫ alas ipſis etiã vẽtis leuiores. Quid Ambroſiꝰ Qui cõſtitutũ numerũ vna die mãducando p̃terit. non vt vnius diei violator accuſat̃. ſed vt totius q̃drageſime tranſgreſſor arguit̃. Idẽ. Nõ eſt leue peccatũ fratres indictã a dño quadrageſime abſtinentiã violare: ⁊ ieiunia ab eccl'ia cõſecrata vẽtris voracitate diſſoluere Idem. Quicq̃d aliud p̃ter mãdata dei feceris q̃ꝯuis abſtineas nõ ieiunas. Ideo dicit Auguſtinꝰ Jeiuniũ magnũ in generali eſt abſtinere ab iniquitatibꝫ ⁊ ab illicitis voluptatibꝫ ſeculi qđ eſt ꝑfectũ ieiuniũ Concordat Leo papa Nõ in ſola abſtinẽtia cibi ſtat ſumma noſtri ieiunij. nec fructuoſe eſca corpori ſubtrahit̃ niſi mens ab iniquitate reuocet̃ ⁊ ab obtrectationibꝫ lingua coerceatur.

De virtutibus contra acidiam

Que virtutes ſunt cõtra acidiã. Dico. orare. legere. ſtudere. bñ operari ⁊ nõ male. vnde verſus:

Nunc lege nunc ora nunc cum feruore labora
Sic erit hora breuis ⁊ labor ille leuis.

Auguſtinus Cũ audis dñm ſex diebus opatum fuiſ
ſe fruſtra tu ſperas requiẽ niſi poſt laborẽ. Job dicit.
Sicut auis naſcitur ad volandũ ita homo ad labo-
randum. In de cõflictu viciorꝝ dicit. Diſcute corpis
inertiam ſempqꝫ memẽto quia regnũ celorꝝ nõ tepidi
nõ molles. nõ deſides. ſed violenti ꝛ vim facientes di
ripiũt. Auguſtinus. Nemo te niſi legẽtem aut oran-
tem inueniat. O nota Iſidori verba. Qui vult cum
deo ſemp eſſe frequẽter debet orare. frequẽter legere.
nã cum oramus ipi cum deo loquimur. cũ vero legi-
mus nobiſcum loqtur deus. Hieronymꝰ. Semp ali
quid boni opis facito ne te diabolus inueniat ocio-
ſum. Seneca dicit. Ociũ ſine litteris mors eſt ꝛ vita
hoĩs ſepultura. Horatiꝰ. Ocia ſi fugias fugere cu-
pidinis arcus. Bernardus ait. Omniũ tentationũ ꝛ
omniũ cogitationũ malarũ ꝛ inutiliũ ꝓductiuuꝫ eſt
ocium. quod intelligitur de ocio malo. De quo illud
Ocia dant vicia fugias ergo procul illa. Sed ocium
laudabile ꝛ ſanctum vt ait Bernardꝰ: eſt vacare deo
imo negocium omniũ negociorum. Iſtud ociũ conſi
ſtit in abſtractõe a mundanis ſtrepitibꝫ ꝛ ſecularibus
negocijs ad liberius vacandum litterarum ſtudijs et
diuinorum contemplationibus.

Quotuplex eſt ſtudium. Dico triplex. ſcꝫ ſtudiuꝫ
artificioſum. negocioſum. ꝛ queſtuoſum. Stu-
dium artificioſum eſt vehemens animi occupatio il
lorꝝ qui in ocio laudabili philoſophie vel artiũ libera
liũ cognitioni aut ſcripturarũ ſanctarũ cõtemplatiõi
incũbunt. vt ſunt ſcholaſtici. phi. theologi. religioſi
cauſidici. poete. ꝛ quicunqꝫ ſtudent in artibus ꝛ qui

mentem magis ꝙ corpus exercent. ¶ Studium nego
cioſum eſt vehemēs animi occupatio illorū qui ani
mo ⁊ corpore honeſtū ⁊ frugi opus aliquod exercent
et lucris honeſtis ꝓ cōmuni vtililitate ſe occupāt. vt
militares. mercatores. agricole. ¶ Studium queſtuo
ſum eſt vehemēs animi occupatio illoꝝ qui corpus ⁊
ingeniū inſeruire cogunt queſtibus ⁊ lucris indignis
et infamibus. vt ſunt hiſtriones. mimi. lenones. para
ſite. adulatores. mulieres infames. Inter hec ſtudia
primū verſatur in ocio laudabili. quod optimū ſan
ctum eſt ⁊ meritorium. quod ſtudium vos iuuenes
ſcholaſtici in dei nomine inchoaſtis: illud multa be
niuolētia vos hortor proſequamini. quo diuitias im
mortales vobis comparetis incompabiliter precio
ſiores ꝙ ſeculares ſibi queritant. Audite Salomo
nem dicentem. Doctrinam magis ꝙ aurum eligite.
melior eſt em̄ ſapiētia cunctis opibus precioſiſſimis.
et omne deſiderabile nō poteſt ei comparari. Per co
gnitionē philoſophie ⁊ ſapientie venimus in noticiā
creaturarum ⁊ mirabilium dei. ⁊ tandem in noticiā
creatoris noſtri. Ad cuius viſionem claram perdu
cat nos omnipotens dominus. qui ſit in eternum be
nedictus. A M E N

Explicit Fundamentum eterne felicitatis

Sequunť nūc ſedeám vtiliſſima ſigna p̄ que cōiecturare poſſumus aliquē fore de numero electoruz vel damnatorum

Sciendū licet nullus certitudinaliť ſcit an ſit elect⁹ vel p̄ſcitus. vt d̓r Eccī.ix. Neſcit hō vtr̄ amore an odio dignus ſit. ſ. certitudinaliter. Attñ ſunt aliq̄ ſigna p̄ q̄ coniecturare poſſum⁹ aliquē fore de nūero p̄deſtinatoruz vel dānatorū. ⁊ de quāto plura apparēt in hoīe de tanto eſt maior ſpes. Dicit em̄ Bern̄. Si nullū eēt ſignū in hac vita ciuiū celi ⁊ inferni q̄ tūc poterit eſſe ↄſolatio inter ſpem ⁊ metū anxia ſolicitudine fluctuātibꝫ. nō vtiqꝫ penit⁹ ſine teſtimonio ↄſolatiōis electos ſuos derelinquit. ideo notemus ſigna electōis.

¶ Primū ſignū ē pctōꝝ deteſtatio. de q̊ Hiero. Tūc pctōꝝ ſal⁹ incipit cū q̇s veraciť p̄ delictis ingemiſcit. hoc eſt vnū ſignū electoꝝ. Sic viceuerſa ſi letať de peccatis. vt illi de q̇bꝫ Prouer.ij. Letanť cū male fecerit et exultāt in rebꝫ peſſimis: hoc eſt malū ſignū. qꝛ dicit Greg⁊. Qui adhuc p̄ illicita deſideria defluit p̄fecte deū nō amat. Vñ d̓r pš. xcvi. Qui diligitis dn̄m odite malū. qꝛ d̓t Aug⁹. in ep̄ła ad quēdā comitē. Nullū ſcelus corā deo tā abhominabile q̄̃ de p̄teritis pctīs

reminiſcēdo gaudere. q̄ꝛ eſt ſignū ꝙ nūq̄ȝ bñ diſplicue rūt. Jō Luce. ix. dꝛ. Nemo ponit manū ad aratꝝ ꝛc.
¶ Scōm ſignū eſt delectabilis ꝟbi dei auditio De q̊ Joh. viij. Qui ex deo eſt ꝟba dei audit Nā verbū dei eſt cibꝫ aīe. de q̊ Math. iiij. Nō in ſolo pane viuit hō ꝛc. vñ Aug⁹. dicit. Nullū maius eſt ſignū eterne ꝑde ſtinatōis q̄ȝ libenter audire verbum dei.
¶ Tertiū ſignū eſt aduerſitatis patiēs toleratio. vt infirmitas coꝛpis. paup̄tas reruȝ. eo ꝙ dꝛ apl's Heb. xij. Flagellat omnē filiū quē recipit. Apo. iij. Ego q̊s amo arguo ꝛ caſtigo. ꝛ ſi hō patient̄ fert ē ſignū bonū
¶ Quartū ſignū eſt. ſub penalitatibꝫ vite melioꝛatio dicēdo cū pſ. cxiiij. Tribulatiōem ꝛ doloꝛē inueni et nomē dñi inuocaui. Sed ecōtra induratio eſt maluȝ ſignū. de quo Eccl. iij. Coꝛ durū habebit male in no uiſſimo ꝛc. Audi terribile verbuȝ bti Gregoꝛij. Qui inter flagella deterioꝛes fiūt illis tēpoꝛale ſupplicium fit eꝛne pene initiū. ꝛ vt ſic videat̄ q̇d inferno ſequat̄.
¶ Quintū ſignuȝ eſt. ſi q̇s timentes deū honoꝛificat pſ. xiiij. Dñe quis habitabit in tabernaculo tuo: aut q̇s requieſcet in mōte ſancto tuo. Rñdit. Qui ingre/ditur ſine macula ꝛ operat̄ iuſticiā ꝛc. Si cuſtodiūt iſta p̄cepta que ꝓpheta ibi numerat ꝑ oꝛdinē eſt bonū ſignū. Sed ecōtra: hoc eſt ſignū eterne damnatōis: ſi odiūt bonos ꝛ deificos. vt Cayn Abel. Eſau Jacob ꝛc. et eſt grāde pctm̄. vt pꝫ in euāgelio. Mathei. xxv. Qđ vni ex minimis meis feciſtis mihi feciſtis Et de illis etiā dꝛ dñs Jo. viij. Vos ex p̄re diabolo eſtꝭ ꝛc.
¶ Sextum ſignum eſt humilitas. Et ecōuerſo ſuper bia eſt. vñ Auguſtin⁹. Qui autē eſt ſ̄ꝑbus omnium

malorum habet pncipium. Gregorius dicit. Euidē/ tiſſimum ſignum reprobotum eſt ſupbia. electorum autem humilitas.

¶ Septimum ſignū eſt. quādo quis nō libēter audit male loqui de pximis: ꝛ omīa dicta ꝛ facta pximi ad bonū cōuertit. nam hoc eſt ſignum dilectiōis proxi/ mi. De quo Johīs. xiij. In hoc cognoſcent homines ꝙ mei eſtis dicipuli ſi dilectōeꝫ habueritis ad inuicē.

¶ Octauū ſignum eſt pximi in neceſſitatibus ꝯpaſ/ ſio ꝛ miſeratio. de quo ps̄. cxi. Jucundus homo qui miſeretur ꝛc̄. Nam miſeratio bene dicitur ſignū pre/ deſtinatōis. vt dicit ſaluator. Gregorius Aliter mem bra noſtri redemptoris non efficimur niſi proximo compatiamur.

¶ Nonum ſignum eſt iniurie facilis dimiſſio. vnde Auguſtinus. Unuſquiſqꝫ talem indulgētiam accipi et a deo qualem facit proximo. ꝛ ſi quis ad indulgen tiam inclinatus eſt ſignū eſt bonum. Econuerſo ve/ ro rancoroſitas eſt ſignum malū. De quo Ambroſi/ us. Indignum eſt illi deum eſſe propicium qui crude lis eſt ad proximum.

¶ Decimū ſignū eſt melioritatis adoptio. videlicet qn̄ quis frequēter moueť ab intra vt bonus fieri vale at. Math. v. Beati qui eſuriūt ꝛ ſitiūt iuſticiam.

¶ Undecimum ſignum eſt: paſſionis chriſti frequēs meditatio ꝛ regratiatio. vt ſcribitur de electis. Eze/ chielis. ix. Signa thau in frontibꝫ eoꝝ. i. ſignū crucis

¶ Duodecimū ſignum eſt. ad mandata dei inclina/ tio. Math. xix. Si vis ad vitā ingredi ſerua mādata

¶ Tredecimum ſignum eſt. ad dei viſionem ardens

anhelatio. Juxta illud Job .x. Tedet animã meam vite mee. Sup̱ quo Gregorius. Preſens vita tedere incipit cum vita celeſtis dulceſſit. ꝛ ſic p̄ſens vita fu/it in tedio chriſti. dauid dicenti. pſ̄. xli. Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte.

¶ Quartumdecimũ ſignũ eſt. in om̄ibus ꝑmiſſis bona intentio. quia dicit Gregori⁹. xxviij. moral. Intentio p̄ſtituat fundamentũ operi noſtro ꝛ vigilãti cura p̱ cuncta opera noſtra intentio eſt pē̄ſanda. Gregori⁹ Sicut oculus corꝑalis eſt corꝑis lucerna. ſic p̱ radiũ intentõis illuſtranꝰ actõis noſtre merita.

¶ Quintũdecimum ſignũ eſt in om̄ibus p̄fatis finalis pſeuerantia. De quo Math. x. Qui pſeuerauerit vſq̃ in finem hic ſaluus erit. Nã ſm Gregorium. In/caſſum bonum agiꝰ ſi añ terminũ vite deſeraꝰ.

¶ Sedecimum ſignum eſt. finalis dei dilectio Nihil em̄ prodeſſent omnia predicta ſine dei dilectione. eo q̄ dicit Auguſtinus. Sola charitas diſtinguit inter filios dei ꝛ filios diaboli ꝛc̄.

Finis iſtoꝝ ſedecim vtiliſſimorũ ſignoꝝ p̱ que ꝯiecturare poſſumus aliquē fore de numero electoꝝ vel damnatoꝝ. Et p̱ conſequens totius li/belli tam ſenibꝫ q̄ꝫ iuuenibꝫ ſalutares aīe ſue doctrinas habere cupientibus ſumme neceſſarij.

Colonie p̱ Henricum Quentell Anno domini M.cccc.xcviij. feliciter Impreſſi.

MISS 311

Acc89-299
c K K K
Census F295
BMC I, 312
Vouillième 430
Z A-2 b^8 c^4 - e^4 2 d^4 2 e^8 ⑧